

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétéves
ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok visszadá-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 95. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1914 április 26.

Miért hallgatunk...!?

— Levél a szerkesztőhöz. —

Országos a panasz, hogy a szilárd nemzeti öntudat, — amely pedig a népek életében a vitális energia forrása — nemzetünkönél szunynyadóban van. Amíg körülöttünk, a szomszéd népeknél lángolva ébredtek nemzeti öntudatra, — a mi népünk, a mi nemzetünk fásultan adja át magát a megélhetés nyomasztó gondjainak.

Én úgyhiszem egyik főoka ezen fásultságnak az, hogy nincsennek nemzeti életünkben olyan megrázó mozzanatok, amelyek a szendergő nemzet lelkesedését a lelkekből kiváltanák. Az utóbbi évek politikai események — sajnos — mindenre alkalmasak voltak, csak arra nem, hogy általuk a faji, nemzeti öntudat fellángoljon. A nemzeti érzelmek fokozatos megnyirbálása, az internacionalista tanok terjeszkedése, a magyar szupremácia elhomályosítása mind olyan tényezők, amelyek a hajdan nagy tettekre képes magyar lelkesedést könnyen elolthatják.

Hogy a nemzeti öntudat fenntartásához nagyobb jelentőségű, megrázó események kellenek — úgyhiszem elég a millenáris évre, a Rákóczi temetésre hivatkoznom. Ezen kimagasló nemzeti ünneplésekben egybeforrunk mindannyian. Mindnyájunk lelkében felbuzdult a nemzeti öntudat s büszkéek voltunk, hogy magyarok lehettünk. De a magyar nemzeti öntudat felébredésének ellenségei mindjárt eloltották e tüzes nemzeti érzelmeket. Igen, mert tudják, hogy ha a mi nemzeti ön-

tudatunk egyszer fellobban, esodá-
kat tud művelni.

Nemzetünk életének szomorú sorsa, hogy követendő példákat csak a messi multból állíthatunk magunk elé. Minket egy nép, egy nemzet sem tart testvérének, nekünk nincsková gravitálni, mi gyarmatokért nem szállhatunk küzdelembe. Nekünk önmagunktól, saját erőnkől kell megélnünk. A mi egyetlen erőforrásaink a história, amely — hogy egy jeles historikusunk szavaival éljek, — egyedül lehet a nemzeti lelkesedésnek és emelkedésnek, a tett és érdemítésnek valódi kufforrása.

Országszerte fellángol a nemzeti harag arra a merényletre, amely a magyar szabadság legönzetlenebb, legideálisabb bajnokát igyekszik a magyar nép glóriás szeretetében lekisebbiteni. Egy megrázó mozzanat újból, amely ismét csak azt bizonyítja, hogy nemzetünk lelkesedését még fellehet rázni szunynyadásából.

Rákóczit meggyalázni!!! nem, ezt nem engedi ez a nép. Rákóczi a mi szabadság hősi, a becsületes magyarnak követendő mintaképe, egy keresztényi karakter, egy egész ember. És amíg e földet magyar lakja, lelkünk mindig elfog zarándokolni az ő emlékéhez, s emlékének varázsa ujerőt fog adni. Kuruc Kassa városában porladó hamvai Mekkája lesz a mi nemzetünknek időtlen időnkig. Az ő emléke élni fog, mert a mi lelkünkbe van vésvé s firól-fira adjuk drága örökségként.

Az igénytelen, keserű tollu bécsi historikus akarja elhomályosítani azt a nimbuszt mit két század még csak dicsőségesebbé, fénylőbbé tett! Lekicsinyleni akarja azt a hőrosunkat, akinek csupán neve is megrázza magyar lelkünket. Az ország fel is jajdult. Visszautasítják, megvetik, elégetésre ítélik azt az irást, amely szentségtörő kezekkel belemert kontárkodni e nemzeti hős fenséges életének hazug megírásaiba.

És mi, városunk, a csillogó kulturával dicsékvő Nagyvárad — mégis hallgatunk. Itt ahol nemzeti mi voltunkat székházunkban merték sárral bemoeskolni, ahol Ferrert is is megünnepelték, ahol internacionalista szabadkőművesek pókhendiskednek, ahol Istent, hazát egyaránt kigunyoltak, — nekünk nincs elitélő szavunk? Rákóczi nem a mi-

énk is? Nagyváradon nincs már sovén magyar, a mi lelkünkbe nem markolt bele a Szekfü szentségtelen keze? Mi katolikusok, akiknek Rákóczi, mint katolikus is mintaképünk lehet, — nem merünk az ő nimbuszáért sikra szállani? Ha így van, akkor ne esodálkozzunk, ha Dózsa Györgyöt hamarabb megünnepelték, ha Ferrer inkább fáj társadalmunk egy részének, mint a meggyalázott Rákóczi.

Magyarország katolikusai már sok helyen tiltakoztak a Szekfü-féle irás ellen. Vajjon ha már lesz gyönyörű terme, a hol mi keresztények is összejöhetünk, nem illene-e nekünk is felemelni tiltakozó szavunkat s kifejezésre juttatni megvetésünket? Gondolják meg a vezető férfiak. A kath. kör nagynevű elnöke, a historikus főpap szinte hivatott ezt megtenni. Adjon a katolikus kör és Népszövetség hangot a mi haragunknak, tiltakozásunknak, megvetésünknek. Erre városunkban szükség van. Hiszen vannak még itt lelkesedő magyarok, bátor keresztények, akik a Rákóczi glóriás emlékét féltett kincsképen hordják most oly haragvó lelkükben.

Az a gyönyörű diszterem elbirja e hős bármily nagy képét is. Örökíttessük meg.

Május 10-én nem lehet beleilleszteni a Rákóczi ünneplését, már programba venni, — de szenteljünk neki külön napot. Hadd buzduljon fel hazafias lelkünk ünneplő zsolozsmákban, lelkesedő tüzes nemzeti öntudatra. Mert Rákóczi a miénk is, a mi lelkünk is vágyik őt újból ünnepelni. Ha ellenségeink kiabálnak, miért hallgassunk mi?

Ünnepeljük Rákóczit!

Szerkesztő urnak tisztelő hive

f. m.

Megnyilt az új harisnya és keztyűáruház Rákóczy-ut 7 szám
Szt. István palota.

Kötött és szövöttárak, trikók, svetterek, jäger alsók, gyermek kabátok. Dus választék olcsó árak folytonos újdonságok.

A király állapota.

Bécs, ápril 25. A király az elmúlt éjszakát rosszabbul töltötte, mint az előzőeket. Eddig ugyanis az éj első fele nyugodtan telt el, az elmúlt éjjel azonban az éjszaka első felében is többször felébresztette az uralkodót a köhögés.

E miatt az uralkodó kevesebbet aludt, mint máskor és valamivel később is kelt föl, bágyadtan és lehangolva a nyugtalan éjszakától. Ófelsége mindezek ellenére ragaszkodott hozzá, hogy napi beosztásán semmi változás ne történjék.

Mária Valéria nem utazik el.

Bécs, ápril 25. A király mindjárt első reggelije után hozzáfogott rendes munkájához. A reggeli orvosi vizsgálat után Mária Valéria királyi hercegasszony érdeklődött ő felsége állapota iránt. Az eddigi terv szerint a királyi hercegasszony ma délután visszautazott volna Walliseeba, de utazását elhalasztotta. A király a reggeli órákban meghallgatta a szokásos jelentéseket.

Nagy áresés a tőzsdén.

Budapest, ápril 25. Néhány nap óta aggodalmas izgalom fogta el a tőzsdéket és különösen tegnap az egész vonalon nagy árhanyatlás történt majdnem az összes értékekben. Ma ez a derut-szerű izgalmas áresés újból folytatódott és különösen egyes értékek árfolyama lényegesen csökkent. Legfeltűnőbb volt a Magyar Bank áresése, amely három nap alatt közel 30 koronát veszített árfolyamából.

A mai tőzsdén már 472-475 koronán kínálták a részvényeket, amelyek most három napon át naponként 8-15 koronával hanyatlottak. Lényegesen visszaesett a járadék, amelyet már csak fillérek választanak el at-

tól, hogy ismét a balkán háboru idejében észlelt '9-es árfolyamnívóra kerüljön. Lényegesen visszaesett a Közuti és sokat szenvedtek a szénpapírok is, amelyeknek legtöbbször 10-20 koronát hanyatlott az utóbbi néhány nap alatt.

A tőzsdén a spekulációt érthetetlen izgalom fogta el. A bankok nagyon tartózkodók és szokásuk szerint egyáltalán nem sietnek a megrémült piac segítségére, hanem engedik, hogy az árfolyamok feltartóztatlanul visszaessenek.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 25.

Simonsits Elemér alelnök 11-kor nyitja meg az ülést.

Kenedi Géza előadó ismerteti az igazságügyi költségvetési javaslatot. Méltatja a polgári perrendtartás fontosságát és sorba veszi a költségvetés számadatait.

Kétségtelen, hogy mint minden újítás, úgy az új törvények is nyugtalanságot és nehézséget fognak felidézni, de hiszi, hogy a Ház érületének ad kifejezést, midőn bizalmát fejezi ki a magyar ügyvédi és bírói kar buzgalmának, az igazságügyi bizottságnak s mindenek felett az igazságügyminiszter munkásságának, ki minden erejét e rég várt reformok megvalósításának szentelte. Ajánlja a javaslatnak általánosságban való elfogadását.

Mész József: Behatóan foglalkozik a jogalkotás törvényhozási módszerével, s ezt azért teszi, mert aggodalmak merültek fel, a most folyó módszerrel szemben. Az alkalmi törvényhozás vádját hangoztatják, s mondják hogy a törvények bűnbán fogantak.

Részletesen és hosszasan vizsgálja a külföldi törvényhozás állásfoglalását, különösen angol példákat hoz fel bizonyításul, hogy mindenütt helyesnek elismerik az alkalmi törvényhozást.

Ez után Balogh Jenő miniszter ismertette munkaprogramját és kijelentette, hogy a hitelügy rendezéséről szóló törvényjavaslatát a közeljövőben a Ház elé fogja terjeszteni.

Az igazságügyminiszter beszéde után Beöthy elnök bejelentette, hogy a Bécsből jött távirat értesítése szerint báró Fejérváry Géza délután fél 6 órakor meghalt. Egy pár meleg szóval emlékezett meg a volt miniszterelnökről és javasolja, hogy a temetésnél a Ház képviseltesse magát.

Gróf Tisza István miniszterelnök Fejérváry báró munkásságát ismertette. Báró Fejérváry — ugymond — mindig azt tartotta szemelőtt, hogy a király és a nemzet között meg legyen a harmonia. Ezért áldozta fel a népszerűségét is, amikor a nagy válságban elfogadta a miniszterelnöki kinevezést. Mint katona is nagy karakter volt Fejérváry, aki nem csatában mutatta meg nagy talentumát. Hozzájárul az elnök indítványához.

A legközelebbi ülés csütörtökön lesz, amikor folytatni fogják a költségvetések tárgyalását.

Az új katonai szolgálati szabályzat.

A hadsereg új szolgálati szabályzatát elkészítették és legközelebb ki is adják. Az új szabályzatban teljesen egyenlőrangúvá tették a közös hadsereget a honvédséggel és a landwehrrel és a szabályzat intézkedései kivétel nélkül érvényesek minden osztrák és magyar katonára. A szolgálati idő megrövidülése következtében nagy mértékben fokozódott a kiképző személyzetnek, az altiszteknek és különösen a tiszteknek igénybevétele. Az új szabályzat ezért szaporítja az altisztek létszámát és eltöröl egy sereg formalitást, a mely különösen a tisztekre volt terhes, így például egyszerűsíti a jelentéstétel módját.

KATONA HISTÓRIA.

Irta Erwin Weill.

Rothuber Mihály a harmadik u. n. königraetzi hadosztály csillagtalan közlegénye volt. Ott ült a legénységi szobában egészen egyedül s tisztogatta a fegyverét. Borus vasárnap délután volt, a lassan szitáló eső egyre a rácsozatos kaszárnyaablakot verdeste. József császár előtt még kolostor volt a mostani kaszárnya s csak csekély változtatásokkal varázsolták át a nagy épülettömböt a hadsereg egy dicső gárdájának tartózkodási helyévé. A kápolna helyén, ahol még másfél évszázad előtt a jámbor barátok rebegték el ájtatos éjjeli imáikat, most lovak szénáznak és lábaikkal tapodják a piszkos padlózatot s ahol ma hűtlen szerelemről, meg hasonló motívumokról énekelnek a szláv bakák, ott egykoron esuhába bujtatott szerzetesek könyörögték az Urától az örök világosságot...

Rothuber Mihály nem igen hallotta, vagy nem hallgatta társainak nótázásait. Akkor is csak a munkájával, a fegyvertisztogatással foglalkozott. Hirtelen a földre esapja a megtisztogatott fegyvert s keserű arcra bűnül maga elé. Mint a villámesapás úgy ütött bele hirtelen a nagy fájdalom és elkeseredés, ami az arcán, azon a szomorú, de különben

elég buta arcon is kifejeződött. Fejét széles, vörös, kidolgozott tenyerébe temette az erős, széles vállu katona.

Majd ismét előmeresztette nagy, haragos szeméit. Alacsony homlokát a kócos frizura alatt vastag izzadtságesepek nedvesítették meg.

Teljes volt körülötte a esend. Csak a földszint felől hallatszott fel egy rekedt baka szomorú nótája. Csak a melódiáját hallhatta, a szavak érthetetlenek voltak előtte. Még egyszer simított egyet a fegyver esővén valamilyen piszkos törölrongygyal s azután főlhelyezte a fegyvertartó polera. Körülnézett. Mit tegyen? Keserűen dobta magát az egyik ágyra. „Miért épen én?! Csak én és senki más!” — kesergett magában.

Hiszen annyi sok butább és lustább katona volt Lörtsch kapitány századában és még is valahányszor csak a hadsereg legstupidabb és leglustább közlegényének a megállapításáról volt szó, mindig ő rá mutatott a szigorú kapitány s őt küldötte az „egyes”-be. Elkéseredve kérdezte önmagától, hogy mit vétett, mi az ő bűne, hogy csak őt bosszantják a társai akkor ha mondani merésztelt valamit. Vagy kinevették, vagy leszidták ilyenkor. Talán az őrmester keze van az egész üldözésben? Rothuber tudta, hogy

az őrmester személyében tisztelheti élete legmegátalkodottabb ellenségét. Szép szál ember volt, ezt a díszeteket megérdemli, karsu, feketehaju, fehérfogú, villogó szemű. Ahitozott is utána a sok fehérseleléd, akár az ördög a jámborok lelke után...

Hogy Rothuber Mihály vasárnap délután a fegyvertisztogatás szomorú munkájára volt kárhóztatva, az csakis „a kapitány jobb kezé”-nek a műve lehetett; az őrmester ugyanis így titulálta önmagát a jámbor bakák előtt. Arra azonban bizonyára nem gondolt a kőszívű őrmester, hogy azt a szegény fegyvertisztogató fogott Rothubert egy végtelenül esinos leány, a kedves kis Klára várta otthon a kapujában; pedig oly kedvesen tudott diskurálni a szőke kis szobalány s oly szépen tudta megvigasztalni a szomorú katonát.

Pedig az őrmesternek lehetett volna annyi érzése, hogy elboacsássa vasárnap délután Rothubert. Hiszen neki is volt mennyasszonya. Biztosan tudta ezt Rothuber. Láta már többször is, amint az őrmester előhúzott zsebéből egy fotográfiát s azonnal visszadugta, mihelyt valaki a közelébe került.

„Vajjon szép lehet-e?” — gondolta magában Rothuber. — „Bizonyára nem olyan szép, mint az én Klarám.” Nagyon érdekelte, hogy milyen is lehet az őrmester izlése. Ki-

Mindennemű szörme és ruhane-
neműek megóvására, moly-
károk ellen csakis a valódi
peték ellen is; kellemes illatánál fogva szekrényekben is alkalmazható.

Mirt-molyirtó

keveréket használjuk,
mely a legbiztosabban
ható szer még a moly-
peték ellen is; kellemes illatánál fogva szekrényekben is alkalmazható.

Ugyisint raktáron vannak és legolcsóbban kaphatók, Weinreich-féle molyalthér, mof, Bagaria papír, szagtalan molyirtó gyökér, Tarmalit, Naphtalin, Terpetinszesz, Pacsuli és Kamphor.

Farkas István

Apolló drogeriájában

Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.
Telefon 13-02. Telefon 13-02.

A király állapota.

Bécs, ápril 25. A király az elmúlt éjszakát rosszabbul töltötte, mint az előzőeket. Eddig ugyanis az éj első fele nyugodtan telt el, az elmúlt éjjel azonban az éjszaka első felében is többször felébresztette az uralkodót a köhögés.

E miatt az uralkodó kevesebbet aludt, mint máskor és valamivel később is kelt föl, bágyadtan és lehangolva a nyugtalan éjszakától. Ófelsége mindezek ellenére ragaszkodott hozzá, hogy napi beosztásán semmi változás ne történjék.

Mária Valéria nem utazik el.

Bécs, ápril 25. A király mindjárt első reggelije után hozzáfogott rendes munkájához. A reggeli orvosi vizsgálat után Mária Valéria királyi hercegasszony érdeklődött ő felsége állapota iránt. Az eddigi terv szerint a királyi hercegasszony ma délután visszautazott volna Wallseebe, de utazását elhalasztotta. A király a reggeli órákban meghallgatta a szokásos jelentéseket.

Nagy áresés a tőzsdén.

Budapest, ápril 25. Néhány nap óta aggodalmas izgalom fogta el a tőzsdéket és különösen tegnap az egész vonalon nagy árhanyatlás történt majdnem az összes értékekben. Ma ez a derut-szerű izgalmas áresés újból folytatódott és különösen egyes értékek árfolyama lényegesen esökkent. Legfeltűnőbb volt a Magyar Bank áresése, amely három nap alatt közel 30 koronát veszített árfolyamából.

A mai tőzsdén már 472-475 koronán kínálták a részvényeket, amelyek most három napon át naponként 8-15 koronával hanyatlottak. Lényegesen visszaesett a járadék, amelyet már csak fillérek választanak el at-

tól, hogy ismét a balkán háboru idejében észlelt '99-es árfolyamnívóra kerüljön. Lényegesen visszaesett a Közuti és sokat szenvedtek a szénpapírok is, amelyeknek legtöbbje 10-20 koronát hanyatlott az utóbbi néhány nap alatt.

A tőzsdén a spekulációt érthetetlen izgalom fogta el. A bankok nagyon tartózkodók és szokásuk szerint egyáltalán nem sietnek a megrémült piac segítségére, hanem engedik, hogy az árfolyamok feltartóztatlanul visszaessenek.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 25.

Simonsits Elemér alelnök 11-kor nyitja meg az ülést.

Kenedi Géza előadó ismerteti az igazságügyi költségvetési javaslatot. Méltatja a polgári perrendtartás fontosságát és sorba veszi a költségvetés számadatait.

Kétségtelen, hogy mint minden újítás, úgy az új törvények is nyugtalanságot és nehézséget fognak felidézni, de hiszi, hogy a Ház érületének ad kifejezést, midőn bizalmát fejezi ki a magyar ügyvédi és bírói kar buzgalmának, az igazságügyi bizottságnak s mindenképp felelt az igazságügyminiszter munkásságának, ki minden erejét e rég várt reformok megvalósításának szentelte. Ajánlja a javaslatnak általánosságban való elfogadását.

Illés József: Behatóan foglalkozik a jogalkotás törvényhozási módszerével, s ezt azért teszi, mert aggodalmak merültek fel, a most folyó módszerrel szemben. Az alkalmi törvényhozás vádját hangoztatják, s mondják hogy a törvények bűnbán fogantak.

Részletesen és hosszasan vizsgálja a külföldi törvényhozás állásfoglalását, különösen angol példákat hoz fel bizonyításul, hogy mindenütt helyesnek elismerik az alkalmi törvényhozást.

Ez után Balogh Jenő miniszter ismertette munkaprogramját és kijelentette, hogy a hitelügy rendezéséről szóló törvényjavaslatát a közeljövőben a Ház elé fogja terjeszteni.

Az igazságügyminiszter beszéde után Beöthy elnök bejelentette, hogy a Bécsből jött távirat értesítése szerint báró Fejérváry Géza délután fél 6 órakor meghalt. Egy pár meleg szóval emlékezett meg a volt miniszterelnökről és javasolja, hogy a temetésnél a Ház képviseltesse magát.

Gróf Tisza István miniszterelnök Fejérváry báró munkásságát ismertette. Báró Fejérváry — ugymond — mindig azt tartotta szem előtt, hogy a király és a nemzet között meg legyen a harmonia. Ezért áldozta fel a népszerűségét is, amikor a nagy válságban elfogadta a miniszterelnöki kinevezést. Mint katona is nagy karakter volt Fejérváry, aki nem esatában mutatta meg nagy talentumát. Hozzájárul az elnök indítványához.

A legközelebbi ülés csütörtökön lesz, amikor folytatni fogják a költségvetések tárgyalását.

Az új katonai szolgálati szabályzat.

A hadsereg új szolgálati szabályzatát elkészítették és legközelebb ki is adják. Az új szabályzatban teljesen egyenlőrangúvá tették a közös hadsereget a honvédséggel és a landwehrrel és a szabályzat intézkedései kivétel nélkül érvényesek minden osztrák és magyar katonára. A szolgálati idő megrövidülése következtében nagy mértékben fokozódott a kiképző személyzetnek, az altiszteknek és különösen a tiszteknek igénybevétele. Az új szabályzat ezért szaporítja az altisztek létszámát és eltöröl egy sereg formalitást, a mely különösen a tisztekre volt terhes, így például egyszerűsíti a jelentéstétel módját.

KATONA HISTÓRIA.

Irtá Erwin Weill.

Rothuber Mihály a harmadik u. n. königraetzi hadosztály csillagatlan közlegénye volt. Ott ült a legénységi szobában egészen egyedül s tisztogatta a fegyverét. Borus vasárnap délután volt, a lassan szitáló eső egyre a rácsos kasszárnyaablakot verdeste. József császár előtt még kolostor volt a mostani kasszárnya s csak csekély változtatásokkal varázsolták át a nagy épülettömböt a hadsereg egy dicső gárdájának tartózkodási helyévé. A kápolna helyén, ahol még másfél évszázad előtt a jámbor barátok rebegték el ájtatos éjféli imáikat, most lovak szénáznak és lábaikkal tapodják a piszkos padlózatot s ahol ma hűtlen szerelemről, meg hasonló motívumokról énekelnek a szláv bakák, ott egykoron esuhába bujtattott szerzetesek könyörögték az Uról az örök világosságot...

Rothuber Mihály nem igen hallotta, vagy nem hallgatta társainak nótázásait. Akkor is csak a munkájával, a fegyvertisztogatással foglalkozott. Hirtelen a földre esapja a megtisztogatott fegyvert s keserű arccal bámul maga elé. Mint a villámesapás úgy ütött bele hirtelen a nagy fájdalom és elkeseredés, ami az arcan, azon a szomorú, de különben

elég buta arcon is kifejeződött. Fejét széles, vörös, kidolgozott tenyerébe temette az erős, széles vállu katona.

Majd ismét előmeresztette nagy, haragos szeméit. Alacsony homlokát a kócos frizura alatt vastag izzadtságesepek nedvesítették meg.

Teljes volt körülötte a esend. Csak a földszint felől hallatszott fel egy rekedt baka szomorú nótája. Csak a melódiáját hallhatta, a szavak érthetetlenek voltak előtte. Még egyszer simított egyet a fegyver esővén valamilyen piszkos törölrönggyel s azután fölhelyezte a fegyvertartó polera. Körülnézett. Mit tegyen? Keserűen dobta magát az egyik ágyra. „Miért épen én?! Csak én és senki más!” — kesergett magában.

Hiszen annyi sok butább és lustább katona volt Lörtsch kapitány századában és még is valahányszor csak a hadsereg legstupidabb és leglustább közlegényének a megállapításáról volt szó, mindig ő rá mutatott a szigorú kapitány s őt küldötte az „egyes”-be. Elkeseredve kérdezte önmagától, hogy mit vétett, mi az ő büne, hogy csak őt bosszantják a társai akkor ha mondani merésztelt valamit. Vagy kinevették, vagy leszidták ilyenkor. Talán az őrmester keze van az egész üldözésben? Rothuber tudta, hogy

az őrmester személyében tisztelheti élete legmegátalkodottabb ellenségét. Szép szál ember volt, ezt a dicséretet megérdemli, karesu, feketehaju, fehérfogu, villogszemű. Ahitozott is utána a sok fehéreseléd, akár az ördög a jámborok lelke után...

Hogy Rothuber Mihály vasárnap délután a fegyvertisztogatás szomorú munkájára volt kárhóztatva, az csakis „a kapitány jobb kezé”-nek a műve lehetett; az őrmester ugyanis így titulálta önmagát a jámbor bakák előtt. Arra azonban bizonyára nem gondolt a köszívű őrmester, hogy azt a szegény fegyvertisztogatásra fogott Rothubert egy végtelenül esinos leány, a kedves kis Klára várta ott-hon a kapujában; pedig oly kedvesen tudott diskurálni a szőke kis szobalány s oly szépen tudta megvigasztalni a szomorú katonát.

Pedig az őrmesternek lehetett volna annyi érzése, hogy elbocsássa vasárnap délután Rothubert. Hiszen neki is volt mennyasszonya. Biztosan tudta ezt Rothuber. Láta már többször is, amint az őrmester előhúzott zsebéből egy fotográfiát s azonnal visszadugta, mihelyt valaki a közelébe került.

„Vajjon szép lehet-e?” — gondolta magában Rothuber. — „Bizonyára nem olyan szép, mint az én Kláram.” Nagyon érdekelte, hogy milyen is lehet az őrmester izlése. Ki-

Mindennemű szörme és ruhane-műek megóvásá-ra, moly-károk ellen csakis a valódi

Mirt-molyirtó

keveréket használjuk, mely a legbiztosabban ható szer még a moly-petek ellen is; kellemes illatú fogva szekrényekben is alkalmazható.

Ugyszinte raktáron vannak és legolcsóbban kaphatók, Weireich-féle molyalther, mof, Bagaria papir, szártalan molyirtó gyökér, Tarmalit, Naphtalin, Terpetinszesz, Pacsulil és Kamphor.

Farkas István
Apolló drogeriajában

Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.
Telefon 13 02. Telefon 13-02.

Hogy történik a titkos szavazás?

Az új választási törvény, mint már többször ismertettük, a szavazásra nézve akként intézkedik, hogy a városokban és pedig 66 választókerületben titkos szavazással gyakorolja a polgárság alkotmányos jogát.

Nagyvárad városa is két kerületével ezek közé a választókerületek közé tartozik.

A szavazópolgárok tájékoztatására a titkos szavazás lefolyását a következőkben ismertetjük:

A titkos szavazásnál a választók borítékba zárt szavazólappal fognak szavazni.

A szavazólapok befogadására szolgáló borítékokat a belügyminiszter egységesen állíttatja elő, olyan át nem látszó papírosból, amely a borítékba helyezett szavazólapnak sem tartalmát, sem színét el nem árulja. A 12 centiméter nagyságú boríték a magyar címerrel van ellátva.

A központi választmány a belügyminiszter megküldi a szükséges borítékokat a kellő időben.

Mihelyt a választási elnök a jelöltek neveit bejelentette, a központi választmány intézkedik, hogy kézírással minden jelölt számára az illető jelölt nevével ellátott legalább annyi szavazólap állíttassék elő, ahány választó van a választókerületben.

Az összes szavazólapok egyenlő nagyságú, egyenlő vastagságú és minőségű papírból készülnek, minden jelölt számára más-más színben.

Minden szavazólapból lepecsételve minden szavazatszedő küldöttségnek annyi példányt küld szét a központi választmány, ahány szavazó van az illető választókerületben.

A szavazatszedő küldöttség a szavazás megkezdése előtt, a bizalmi férfiak jelenlétében megvizsgálja a szavazólapokat és borítékokat s hiányozva belőlük, azonnal gondoskodik a hiány pótlásáról.

A szavazás megkezdése előtt az elnök kihirdeti, hogy melyik jelöltek milyen

színű a szavazólapja s mindből felmutat egy egy példányt.

A szavazó asztalnak, melynél a küldöttség helyet foglal, minden oldalról könnyen hozzáférhetőnek kell lenni.

A szavazó lapok részére az asztalon egy nyílással bíró zárt urna helyezendő el, amelyről a szavazás előtt konstatálni kell, hogy üres. Mellette kell elhelyezni a szavazásra szánt borítékokat.

A szavazó helyiség mellett egy közvetlenül onnan benyílló mellékszobáról kell gondoskodni, vagy ha ez nem lehet, magában a szavazó helyiségben kell egy vagy több elrekesztett fülkét berendezni. A mellékszobában, vagy az elrekesztett fülkében a szavazó lapokat, jelöltek szerint elkülönítve kell elhelyezni.

A szavazat leadása azzal kezdődik, hogy a választó a szavazatszedő küldöttség asztalához lép és szavazati jogának megállapítása után az elnöktől egy borítékot vesz át. A választó kérelmére az elnök köteles megmagyarázni, hogy az egyes jelölteknek milyen színű a szavazó lapjuk.

Ezután a választó a mellékszobába, vagy az elrekesztett fülkébe megy s ott annak a jelöltnak a szavazólapját, akire szavazni akar, a borítékba helyezi és az elnöknek átadja.

Az elnök felbontatlanul s hogy a szavazatszedő küldöttség minden tagja láthassa, a borítékot az urnába eszűttatja.

A mellékszobában vagy a fülkében addig, míg a szavazó ott van, más nem lehet jelen, sem oda senki be nem léphet és be nem tekinthet.

Ha a választó hosszabb ideig tartózkodik a mellékszobában vagy fülkében, az elnök esengettyű szóval a szavazat leadására figyelmezteti.

Az elnök, ha a esengettyű szó után sem adja le szavazatát, a szavazást az illetőre megszünteti s más választót bocsát a szavazásra. A szavazástól ily módon elesett szavazó újabb szavazásra csak a záróra után jelentkezhet.

Más borítékban beadott szavazólapot az elnök nem fogadhat el.

A pornografia ellen.

Az Országos Katholikus Szövetség átirata az alispánhoz.

Az új sajtótörvény ugyan szigorú intézkedéseket tartalmaz mindennemű pornografia ellen, azonban ugylátszik, hogy még mindig nem élték bele magukat a hatóságok az új rendbe és csak a napi sajtóra ügyelnek argusszemekkel, nehogy valami ballépést kövessenek el. Pedig nemesak az újságírókra tartalmaz intézkedéseket az új törvény. Van abban elég rendelkezés, például a pornografia ellen is. És mégis ezt a közérkölcösiséget legjobban sértő dolgot nem veszik figyelembe.

Itt a szemünk előtt, üzletek kirakataiban a járó-kelőknek mintegy felkínálva, ordítanak plakátok, levelezőlapok stbik anélkül, hogy csak egy kis rendőrfogalmazócskának is feltűnt volna. Vannak levelezőlapok még pedig sorozat számra, amelyekről egy negyedik gimnázista is megállapítja, hogy:

— No hát ez malacság!

De azért kint vannak a kirakatokban, pompás keretekkel, hogy annál jobban kiemelkedjenek a kirakat változatos tömegáruiból. Kiváncsiak vagyunk, mikor fogják ezeket észrevenni a hatóság emberei. Lehetséges különben, hogy most már nagyobb gondot fognak az ilyen dolgokra fordítani. Ezt abból következtetjük, hogy tegnap a törvényhatóságok első tisztviselői Fráter Barnabás alispánhoz s így valószínűleg Rimler Károly polgármesterhez is igen érdekes átirat érkezett az Országos Katholikus Szövetségtől.

A szövetség elnöksége, élén gróf Zichy Jánossal a hatóságok figyelmét a pornografiára hívja fel. Kéri a Szövetség, hogy

váncsi volt rá, vajjon az őrmester menyasszonyának is oly szép szőke, puha tapintatú haja van, mint az ő Klárájának. Vajjon az ő szeme is olyan kék s arcán ott van-e a bájos kis gödröcske akkor, ha nevet? Nem tudta elhinni, hogy valaki szeretni tudja ezt a különösen jó arcú, de utálatosan goromba embert.

Felállott s lépteivel le-fel méregette a tágas legénységi szobát. Maga körül bámult s a szeme megakadt az őrmester szekrényén.

„Tyűh!” — gondolta magában. — „Hiszen én tudom, hol a kép. Ott kell lenni a szekrényben. Oda tette ma délben. Ejnye, csak ne jönne senki!”

Különös kíváncsisággal nyitotta fel a szekrényt. Nagy volt ott a rend, esodálkozott is rajta a közlegény. A gondosan összerakogatott fehérneműk rózsaszín selyempapírosba voltak becsomagolva. A felsőbb rekesz egy csomagja fölött volt a kép...

Reszkette az indulattól bámulta egy pillanatig azt a képet, majd visszadobta a helyére. A polcról lerántotta az ujonnan megtisztogatott fegyvert s ideges reszketéssel töltötte azt meg öt éles golyóval.

— Most merjen a szemem elé kerülni az a gyalázatos gazember — ordította magánkívül. — Most kerülnön ide az a kutya!

A fegyveresőre támaszkodva leült a lá-

dájára s mozdulatlanul, szótlán keserűséggel várt.

Esteledett már, amikor lépteket hallott a folyosó felől. A következő pillanatban megnyílt az ajtó és Mellinger őrmester állott meg ott.

— Na! Megint lustálkodol egész délután, te csirkefogó? — ordított a kesergő katonára. Sapkája hátra volt csapva. Szemei haragosan meredtek ki, azonnal látni lehetett rajta, hogy be van rugva.

— Mit csináltál? — ordította tovább. — Fegyvert tisztogattam — Válaszolta Rothuber erőltetett nyugalommal.

— Mutasd! — parancsolt rá Mellinger.

Rothuber olyan mozdulatot tett, mintha átnyujtaná a fegyvert, de hirtelen az őrmester mellének szegezte a puskacsövet.

— Megállj gazember! — rivált a hirtelen elsápadt és hátrahanyatló altisztre. Villámgyorsan az ajtónál termett s lezárta azt.

Az őrmester eközben feltápáskodott.

— Megkeserülöd! — ordította s rá akart rohanni a bakára. Rothuber hirtelen az őrmester mellének szegezte a fegyvert.

— Egy lépést és lövök!

Mellinger meghátrált.

— Hát ezért csukattál ide te gazember — kiáltott az őrmesterre. — Ezért uszítottad rám a kapitányt meg a bakákat! Ezért bo-

szantottál engem minden módon! Mi? Hanem most én vagyok az ur...

Sápadtan remegett valamit a megrémült és hirtelen megjőzanodott őrmester.

— Rothuber, én sohasem bántottalak... — dadogta.

— Szépen nem bántottál... És a Klára? Az semmi?

Az őrmester összerázkódott.

— De Rothuber, becsületszavamra...

Gunyosan nevetett a közlegény.

— Hármát számolok őrmester...

Az őrmester térdreerogyva könyörgött.

— De Rothuber az Isten szerelmére...

— Egy...

Az őrmester föl akart emelkedni.

— Ott maradsz! Kettő... — ordított Rothuber.

— Három...

Éleshangu lövés hangzik el.

— Istenem!... — ordít a szinte félholt Mellinger.

Rothuber az ajtóhoz megy és kinyitja azt.

— A levegőbe löttem csak — mondotta. — Látni akartam, hogy méltó vagy-e az én Kláram szerelmére. Látni akartam, hogy több vagy-e mint én. Kár, hogy nem volt itt.

A fegyvert imponálóan, fölényesen adta át az őrmesternek és büszkén mondotta:

— És most csukasson le őrmester ur!...

Művészi fényképek Amigó József

Helyi és vidéki
telefon szám:

706.

műtermében (volt Lemberthelyisége)
Rákóczi-ut 8. szám.

hassanak oda a vezetők, hogy a szemérmes sértő sajtótermékeket tiltsák el. Alkalmaz- zák az ide vonatkozó miniszteri rendeleteket és az új sajtótörvényt.

E fölül érdekes figyelmeztetés annál nagyobb súlyú, mert épen az ország legtha- talmasabb és legtekintélyesebb szövetségé- től a Katholikus Szövetségtől jön.

Ha tehát eddig talán elfelejtette volna a hatóság a pornográfia üldözését, úgy most van rá alapja és alkalmja a mulasztást pó- tolni. És mi reméljük, nem fog minden in- tézkedés nélküli irattárba kerülni az érdekes átirat.

A pályaudvar rendezése.

Patkányok veszedelme.

A nagyvárad vasúti pályaudvar rendezésén serényen dolgoznak.

Az elmúlt század közepén, mikor a budapest—szolnoki vasutvonalat Nagyváradig kiépítették, tudvalevőleg nem a jelenlegi helyére, a hegy és az országút közötti kes- keny területre tervezték az állomást, hanem a Rhédey-kert mögötti szabadterületre, de Várad-Ujváros polgárai tiltakoztak az ellen, hogy a legelőt vasutállomás céljaira elfog- lalják, holott ott lett volna elég hely száza- dokra terjedő fejlesztésre.

Igy került az akkori Tiszavidéki vasut- állomása a mai helyére.

Evtizedek óta toldozták-foldozták, hogy a szűk keretből ma már kinőtt forgalmat miként bonyolítsák le a szűk pályaudvaron.

Kibővítették a várad-velencei pályaud- vart s a teher forgalom nagyrészét odaültá- ták, ujabban pedig kettős vágányt létesítet- tek a két nagyvárad állomás között; kibő- vitették az ősi állomást; megépítették a vi- harpüspöki—ősi vonalat, hogy a nagyvárad vasutállomás elkerülésével sin át a velen- cei pályaudvarra irányíthassák a teher for- galmat.

Mindezek az intézkedések dacára a nagy- várad pályaudvart bővíteni kellett, bár ez, a helyi viszonyok miatt csak kis részben sike- rült. A biharpüspöki-ut mentén kijebb tolták az országútig a pályaudvar határát s az így nyert területen felépítették az új teheráru fel- és leadási raktárakat.

A fából épült régi raktár épületek jókora területe így felszabadul.

Az állomáson új vágányokat fektetnek le, hogy a forgalmat megkönnyítsék.

Hozzákezdtek már a régi elavult raktár épületek lebontásához. Ezeknek a raktárak- nak csak az alapja volt téglából készítve, maga az óriási hosszú kettős épület teljesen faalkotmány volt.

A raktárak elbontásánál valóságos pat- kány-invázió van napról-napra. A munkások esakányai patkány családok ősi kuriáit dul- ják szét, ahol félszázad óta békésen tanyáz- tak az utálatos férgek ezrei. Egyszer-máskor valóságos hajtóvadászat van a megriasztott állatokra.

Az új raktárak teljesen tűzmentes vas- betonból készült, az alapnál sines tele lyu- kakkal, a hol a patkányok fészkelhessenek. A raktárakban sem találnak állandó tanyát, s ezáltal nemesak a vasut, de a közönség is sok károsodástól szabadul meg.

Mire a új vasúti üzletvezetőség Nagy- váradon megkezdte működését, a pályaud- var délnyugati része teljesen rendezve lesz.

BÁRÓ FEJÉRVÁRY GÉZA.

1833—1914.

Az a hős katona, aki oly rettenthetlenül nézett szembe a halállal a szolferinói csata- sikon, majd a dán háboruban és a porosz hadjáratban, megvívta utolsó esatáját a ha- lállal s a halál győzedelmeskedett rajta.

Fejérváry Géza báró a hős katona, egy- kor a hadsereg legképzettebb tisztje, egyik legkitünőbb tábornoka tegnap este fél 6 óra- kor meghalt.

Izig-vérig katona volt, s mikor a legma- gasabb szolgálat azt követelte tőle, hogy ál- lamférfivá legyen, s az ellenzékkel vegye fel a harcot, ott az országházban is megmaradt bátor, egyenes, szókimondó katonának, aki ép oly ügyesen kezelte a szócsata fegyvereit, mint a kardot. A hadsereget képviselte az országgyűlésen s ha álláspontja nem is volt mindig rokonszenves, az ő személye kiváló, imponáló egyénisége osztatlan tiszteletnek és szeretetnek örvendett.

Ő Felségének leghüségesebb katonája volt s mikor a politika szekere kátyuba ju- tott a szabadelvű párt bukásával, a király kívánságára kormányt vállalt s bizonyára ez volt legnehezebb szolgálata. Ekkor történt vele az a lehetetlennek hitt dolog, hogy ő a katona, egyuttal pénzügyminiszter is lett. Katonásan megvívta ezt a harcot is és tekin- télye, a személye iránti tisztelet esorbitatlanul került ki ebből a harcából, s bizonyára senki sem volt nálánál boldogabb, mikor átadhatta az uralmat a koalíciónak.

A király ő Felségének egyik legkedve- sebb embere volt, s a király személyes bar- rája volt.

Ő volt a Mária Terézia-rend egyetlen élő vitéze s vele meghalt a Mária Terézia- rend utolsó vitéze.

Életrajza.

Komlós kereszteti Fejérváry Géza báró, tábornok s magyar királyi honvédelmi mi- niszter, született 1833 március 15. Josefstadt- ban, atyja tábornagy volt. 1851-ig a bécs- ujhelyi katonai növeldében tanult, honnan mint alhadnagy lépett ki s beosztatott a Károly Ferenc ezredbe, 1852-ben Strasoldó ez- rednél főhadnagy lett, 1853. a főszállás- mesteri hivatalhoz osztatott be szolgálat- tételre; 1855—57. végezte a hadi tiszti is- kolát s a katonai térképészettel foglalkozott; 1859., a háboru kiütése előtt századossá lett előléptetve. Az olasz hadjáratban részt vett s a szolferinói csata alkalmával különösen kitüntette magát, miért az uralkodó a Mária Terézia-rend lovagkeresztjével diszítette fel. 1860. királyi kamarási s 1862. osztrák bárói méltóságra emeltetett. Ezután a Coronini- ezredbe tétellett át s ezredével részt vett a dán hadjáratban. 1865. a hadjárat befejezése után, őrnagygyá s ő felsége szárnysegédévé neveztetett ki s mint ilyen az 1866-i had- járat alkalmával többbizben fontos kiküldése- ket nyert az uralkodótól, melyeknek mindig pontosan eleget tett. 1868. az Este-ezredben alezredes, 1870. a Ramming-ezred tartalék- ezredénél parancsnok. 1872. pedig ezredes lett a magyar királyi honvédségnél s átvette

a 15. honvéddandár parancsnokságát. Néhány héttel ezután a honvédelmi miniszteriumhoz neveztetett ki államtitkárnak, hol mai napig működött. A magyar honvédség szervezése s a honvédség vezetése körül szerzett érdemei- nek elismerésül a király a Szent Ist- ván-rend kiskeresztjével diszítette fel, egyszersmind a magyarországi bárói rang- got adta neki, s ezáltal a főrendiház tagja is lett. 1878. tábornokká neveztetett ki. A Mária Terézia- és Sz. István rendeken kívül bírta a hadi érmet, a slezvigolsteini emlékérmét, az I. oszt. tiszti jelvényt, a szász Albert- rend keresztjét a württembergi Frigyes-rend középkeresztjét és tisztje volt a francia becsü- letrendnek. Katonai ismeretei a tábornoki kar egyik legkitünőbb tagjává, a szervezési és igazgatási képessége pedig a honvédelmi mi- niszteriumban nélkülözhetetlenné tette őt; honvédelmi miniszternek 1884. nov. havá- ban neveztetett ki. Az országgyűlésen a bu- dapest I. kerületet (Vár) képviselte. Erős meg- támadtatásoknak volt kitéve különösen a fegyvergyár ügyében és a véderőtörvény tár- gyalásakor, de katonás egyenes modora és ügyes vitakozása, méginkább pedig a hon- védségnek, különösen a lovasságnak nagy haladása és kifejtése ott is kiváló helyzetet biztosítottak részére. Minisztériumát megtar- totta Szapáry és a Wekerle kormányában és 1892. elején Budán újra megválasztatott ugyan, de visszalépett, mire a király a felsőház tagjává nevezte ki. 1893. nyarán, Bauer közös hadügyminiszter halála után, ko- molyan szó volt arról, hogy Fejérvári nyerje el e méltóságot; a kőszegi hadgyakorlat al- kalmából a vörös sas-rend nagykeresztjét kapta a német császártól. 1890-ben tábornok- nagy lett, 1887. óta pedig tulajdonosa a 46. (szegedi) gyalogezrednek.

A Wekerle-, Bánffy- és Széll-kormá- nyok alatt állandóan megmaradt honvé- delmi miniszternek. 1896. jun. 18-án kinevez- ték a katonai Mária Terézia-rend kancell- árjává. 1907-ben megalkotta a nemzeti párt által rég sürgetett, általános megalégedéssel fogadott XXIII. t.-c.-et a honvéd nevelő- és képző-intézetekről; az u. a. évi XXII. t.-c.- ben a cs. és kir. közös hadsereg katonai nevelő- és tisztképző-intézeteiben a magyar ifjak alapítványi helyét 120-ról (1882. XXV. t.-c.) 250-re emelte föl. 1898. nov. 30-án megkapta a gyémántos katonai érdemke- resztet. 1899-ben Pécs város törvényható- sága diszpolgárrá választotta. 1901-ben aug. 15-én ülte meg katonai szolgálati idejének 50 ik évi jubileumát, mely alkalmából a király sajátkezű levelével s a Szent István- rend nagykeresztjével tüntette ki. A főváros ez alkalmából (jun. 18-án) diszpolgárrá vá- lasztotta. A Széll-kormány bukásakor 1903-ban a miniszterségtől felmentették s szolgál- laton kívüli viszonyban a várakozási ille- tékkel szabadságolt tábornokok viszonyába helyezték át s így a Tisza első miniszter- elnöksége alatt kitört obstrukció idején nem volt aktív államférfi. A Tisza lemondása után kitört zavarok idején ő lett a miniszterelnök s a király szolgálatában vállalta ezt az állást addig, míg a koalíció vállalkozott a kormányalakításra. Ekkor testőrkapitánnyá nevezte ki a király s azóta Bécsben élt. Hosszabb idő óta betegeskedett s most hosszú szenvedésektől váltotta meg a halál.

Az utolsó percek.

Bécs, április 25. Dr. Baylon főorvos ke- véssel 12 óra előtt megjelent báró Fejér- várynál, hogy megvizsgálja a beteg állapo-

HOLLANDY, PAPP és VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashídő mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes fel- szerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

tát. A főorvos most már egész nap Fejérváry mellett marad.

A kabinet-irodának jelentést tettek a beteg súlyos állapotáról.

Bécs, április 25. (D. u. 4 ó.) A nagybetegnek Adler plébános feladta az utolsó kenetet. A palota előtt az utcát szalmával hintették be, hogy a lárma ne hatoljon be a beteg szobájába. A beteg ágya körül állanak Fejérváry Imre báró, a generális fia, Gerliczy Ferenc báróné, Burián István báróné és leányai. A család többi tagját táviratilag hívják Bécsbe.

Bécs, április 25. (D. u. 5 óra.) Beállott az agónia. Fejérváry már alig suttog, arca el van torzulva. A királyi kabinetirodát, a közös miniszteriumokat, az osztrák és magyar kormányt, valamint a trónörököszt állandóan telefonon informálják a beteg állapotáról.

Herczel Manó dr és Baylon dr. lemondtak minden reményről. A beteg már napok óta nem eszik, mesterségesen táplálják.

A halál.

Délután fél 6 órakor báró Fejérváry Géza megszűnt élni. A Wohlleben-utcai gyászházban egymás után jelennek meg a bécsi arisztokrácia és a hadsereg ismert előkelőségei. A királylyal azonnal tudatták a hirt. Ófelsége a bécsi lapokból tudta meg, hogy Fejérváry nagybeteg és rendkívül lesújtotta a gyászshir.

Foglalás három millióra?

Az Uj Nagyvárad szombati számában „3 milliós foglalás hatezer korona tartozásra” címmel egy tulajdoni igények érvényesítésére szóló bírósági felhívást közöl, amely alkalmas arra, hogy az eljárás ügyvédet olybá tünteti fel, mintha felesleges tulszigort tanúsított volna. Kérdést intéztünk dr Davidovics Sándor ügyvédhez, aki kijelentette, hogy a kérdéses hírlapi közlemény nem felel meg a valóságnak. Mert vezetett ugyan gróf Csáky Györgyné ellen több végrehajtást, de három millió korona értékű ingóságot sohasem foglalt le. — Egy 200,000 koronás és egy 140,000 koronás követelést s 54,000 korona bérösszeget foglalt le a kérdéses 2578 kor. és 4000 koronás követelésekért, de semmi más, a mindennapi értelemben vett ingóságok nem hivatott dolgot le nem foglalt. Tehát összesen 327,545 K-ás követelést foglalt le, de már ezt a követelést mások előbb lefoglalták 220,000 korona erejéig, tehát az ő foglalása csak „felülfoglalás volt.”

Az Uj Nagyvárad-ban állítólag szóról-szóra leközölt igény felhívás tehát leglényegesebb részében nem felel meg a valóságnak mert a kérdéses felhívás csak 327,545 kor. értékű lefoglalt követelésekről beszél, ellenben az Uj Nagyvárad hozzátett még egy számot s így tett ki három millió kétszázhetvenhatezeröttszáznegyvenöt koronát s ezen fordított számra alapítja szenzációt hajhászó címét.

A mexikói Háború.

Megszűnt a polgárháború.

London, ápr. 25.

A Daily Mail jelenti Mexikó városából: A polgárháború megszűnt. Zapata tábornok indián csapatai Puebla irányában gyülekeznek. Villa tábornok szövetkezett Velazko tábornokkal és seregeik egyesülve a határra vonulnak. Karanza hívei Tampikót védik, a matamarioszi forradalmárok átlépték a határt és fölgujtották a Rio Grande mellett lévő Brownsville várost. Nogelaszt a szonrai volt fölkelők megtámadták. Az amerikaiak visszavonták csapataikat a határról, csupán négyezer embert hagytak ottan. Mexikó városában nagy a lelkesedés a háborúért és Huertáért, a kit bronzszívűnek neveznek.

— Halál a szőke fenevadra! — kiáltják a városban és szőke fenevad alatt az amerikaiakat értik.

A Verakruzba vivő vasutat katonaság szállta meg. A mexikóiak guerilla harcot indítanak és pedig az Egyesült-Államok területén. A Texasban, Arizonában és Uj-mexikóban lakó mexikóiak bandákat alakítanak. Az amerikaiak megszállták és fölgujtották a Eagle hágót.

Mit mond Wilson?

London, április 25.

Washingtonból jelentik: A World, a mely összeköttetésben van a Fehér Házzal, Wilson elnökkel folytatott beszélgetést közöl.

Wilson nagyon komolynak mondta a helyzetet. Szerinte ma dől el az egész ügy sorsa. Szükség esetén kérni fogja a kongresszust, hogy formálisan üzenjen háborút Mexikónak, mert a mostani hadműveletek csak Huerta ellen irányulnak. A mexikói forradalmárok magatartását tekintve nagyon valószínű, hogy Amerika kénytelen lesz hivatalosan hadat üzenni Mexikónak.

Japán nem avatkozik az amerikai háborúba

Páris, április 25.

Mint előre látható volt, Japán nem szól bele az Unio és Mexikó közötti harcba. A japán nagykövet erre vonatkozó nyilatkozatát közlik az amerikai lapok.

Huerta lemondott.

Newyork, április 26.

Huerta Mexikó elnöke lemondott és átvette a felkelőseregek fővezérletét.

Győznek a felkelők.

Milánó, április 26.

Mexikóból szikratáviratozzák: A felkelősereg át lépte a Rióott Crunde-t. Az egész államban óriási lelkesedéssel éltetik és követelik a harc folytatását.

A gyermekórház a múlt évben.

4208 gyermeket gyógykezelték

A mai kort nagyon szeretik a humanizmus korának nevezni. Tagadhatatlan, hogy a nagy közönség körében gyakran akadnak nemes szívű emberek, akik menten minden hiúságtól, hoznak áldozatot az emberbaráti célok szolgálatára.

Ezek szolgálják valójában a humanizmust, nem pedig azok, akik „nagy hangon szórják filléreiket” a jótékonyág oltárára.

Amint igaz ez az egyesekre, éppen úgy áll a humanus intézmények működésére.

Ilyen áldásos, lélekemelő buzgó, és reklam nélküli munkát tejt ki a többi között Nagyváradon a Sztaroveszky alapítványi gyermekórház, amely évenként ezer és ezer szegény gyermeknek adja vissza az emberiség legdrágább kincsét az egészséget.

Bámulatra méltó az az önzetlen munka, amelyet a gyermekórház igazgató-főorvosa dr Schiff Ernő, a többi orvosokkal és a betegápoló apácákkal együtt már tizenegy év óta kifejtenek. Nagyon elérkezett az ideje, hogy Nagyvárad városa most már haladéktalanul dűlőre hozza az új gyermekórház építésének ügyét, hogy mielőbb nagyobb méretekben, új, megfelelőbb otthonában teljesíthessék nemes feladatukat az ártatlan beteg gyermekek javára.

A gyermekórház igazgató választmánya tegnap tartott gyűlésén ismét meggyőződünk ezen áldásos munka nagyjelentőségéről s ennek adott kifejezést az igazgatóválasztmány, mikor hálás köszönettel elismerésének kifejezést adott.

A gyűlésen Komlóssy József elnökle alatt Eleméry Ferenc, Stark Gyula, Székely Sándor, dr Mayer László, Pásztor Bertalan jegyző, Tóth Béla gondnok voltak jelen.

Jelentés a múlt évről.

Dr Schiff Ernő igazgatófőorvos részletes jelentését olvasta fel a megnyitás után a gyermekórház 1913. évi működéséről.

A lélekemelő adatokban bővelkedő jelentést, sajnálatunkra, térszűke miatt nem közölhetjük egész terjedelmében s csak a következő adatok közlésére kell szorítkoznunk:

Az elmúlt évvel lépett be kórházunk fenállásának második évtizedébe, hogy azt a közhasznú működést, melyet a kezdet nehézségei dacára elejétől fogva kifejtett, folytassa, sőt öregbitse. Örömmel jelenthetem, hogy az eredmény teljesen megfelel a várakozásnak, amennyiben a változatlan keret dacára a betegforgalom minden irányban nagyobbodott, ezzel kézzelfogható adatot nyújtván ahhoz, hogy kórházunk mai terjedelmében már csak nagy nehézségek leküzdésével képes megfelelni a szükségletnek, sőt, amennyiben a betegforgalom állandóan növekedőben van, már a közeljövőben sem lesz képes a jelentkezőket befogadni.

A gyermekórház fekvő osztályán 582 beteg állott gyógykezelés alatt, ötvennel több, mint az előző évben. Eme 582 beteg

TELEFON 10-70.

LIFT.

TELEFON 10-70.

MODERN FOTOGRAFIA D A J K O V I T S
S P E C I A L I S T Á J A Nagyvárad. Sas-palota.

közül az előző évről maradt vissza 45, ellenben 537 az 1913. év folyamán lett felvéve. Nemre nézve volt 340 fiu és 242 leány. Korra nézve: egy éven aluli 37; 1-3 évig terjedő kora 175; 3-7 évig terjedő kora 215 és 7 éven felüli 155. Helybeli illetőségű volt 352=60,5 százalék, vidéki 230=39,5 százalék Belgyógyászati beteg volt 297; sebészeti beteg 217; szembeteg 53; füll-, orr- és gégebeteg 15. Az ápolási napok összes száma 18193, azaz 219 ápolási nappal több, mint az előző évben. Az átlagos napi beteglétszám 50, egy-egy beteg átlagos ápolási időtartama 32 nap volt.

A gyógykezelés eredményét tekintve az 582 fekvőbeteg közül elbocsátottunk 493 gyermeket, a kórházban visszamaradt 52 és elhalt 37.

Gyógyultan hagyta el az intézetet 343, azaz 69,6 százaléka, javultan 108, azaz 21,9 százaléka, elhalt 37, vagyis 7,5 százaléka. A halálozási arányszám ez évben közel egy százalékkal kisebb.

A kórház fekvő és bejáró sebészi anyagán összesen 262 sebészi és testgyógyászati műtéti beavatkozás lett foganatosítva.

A bejáró betegek száma az elmúlt évben szintén emelkedést mutat.

A szegénysorsu bejáró beteg gyermekeknek ingyen gyógyszerrel való ellátása is mindig tágabb keretekben történik, ami az ingyenes rendelés humanitarius és egészségügyi tevékenységének hathatós kiegészítését képezi.

A kórház, mint eddigéig mindig, most is saját bevételeiből fedezte összes személyi és dologi kiadásait, anélkül, hogy a város házhartását csak egy fillérrel is terhelte volna.

Felemlíti a jelentés, hogy a kórház 11 évi fennállása alatt összesen 29514 bejáró és 4093 fekvő, együttesen tehát mintegy 33600 beteg gyermek lett részint fekvőleg gyógykezelve, részint bejárólag orvosi tanácsal és részint ingyen gyógyszerrel ellátva.

A jelentés végül az új gyermekórház-
létesítésével foglalkozik a következőkben:

Már egy éve körülbelül annak, hogy a tervek elkészültek és ma még egy lépéssel sem haladtunk előre a megvalósítás felé. Jól tudom, hogy ennek okául a nyomasztó pénzügyi viszonyokat szeretik felhozni, de hát mért nem tartóztatják fel a nyomasztó pénzügyi viszonyok más, kevésbé fontos intézmények létesítését? Avagy a szegény beteg gyermekek életének megóvása nem-e mindenek felett való cél?

Vajjon ha már minden magasabb morális szemponttól el is tekintünk, nem térül-e meg sokszorosan az ilyen célra fordított összeg az életnek megtartott emberanyag nemzetgazdasági értékében? Ugy tudom, hogy a gyermekvédelem céljaira fordított milliók is körülbelül ilyen alapon lesznek megindokolva, de hát a beteg gyermekek életének megóvása nem gyermekvédelem-e?

Ne méltóztassanak nekem rossz néven venni, ha a késedelmes lassúsággal szemben, melyben az új gyermekórház ügye tesped, a türelmetlenségnek egy bizonyos neme lep meg. Néhány hónap hiján egy negyedszázadot töltök immár a város falai között, állandóan és tettelesen annak gyermekegészség-
ügyét szolgálva. Huszonöt év nagy idő, néhány évi különbözettel egy emberöltő, a közpályán eltöltve pedig még nagyobb idő. S aki egy negyedszázadot a közpályán eltöltött, az méltán veheti fel magának e kérdést,

vajjon hány évet szánt neki még a végzet a következő negyedszázadból? Már pedig engedjék meg nekem, hogy egész őszintén kijelentsem, hogy én is szeretnék még annak a fának a terebélyében gyönyörködni, amelyet, mint fiatal csemetét annak idején én ültettem el és munkatársaimmal együtt én segítettem elő a megizmosodás útján.

A jelentés kapcsán felszólalt Székely Sándor s indítványozta, hogy az igazgató választmány az igazgatófőorvosnak hálás elismerését és köszönetét, dr Nagy Ignác és dr Bock orvosoknak, akik teljesen ingyen végeztek gyógykezelést a kórházban, valamint a többi orvosoknak köszönetét nyilvánítsa. Hiszi, hogy ez évben sikerül az új kórház építését megvalósítani.

Az indítványt elfogadták.

Eleméry Ferenc tanácsos indítványozta, hogy keressék meg a város tanácsát, miszerint a belügyminiszternél sürgesse meg az új kórház építéséhez kért államsegély ügyének elintézését. — Az indítványt elfogadták.

Ezután az 1913. évi zárszámadásokat és az 1914. évi költségvetést elfogadták.

Végül Komlóssy József elnök nemesak a maga és választmány, de a város egész közönsége nevében háláját tolmácsolta az az igazgatófőorvosnak s a gyűlést berekesztette.

Hogy készül ma a riport?

Délután félnyolcat mutat az óra. Irásztalom tele van törvénykönyvekkel, miniszteri rendelettel, már eddig meghozott bírósági ítéletekkel. A hátam mögött két ügyvéd, oldalt fölém két ügyvédjelölt és a kezemben a telefon kagyló. Egyszóval kifogástalanul hozzá vagyok készülve a vidéki riport szerzéshez. Ami ezután következik azt a következőkben adom. Tehát.

Én: Halló! A tudósító ur?

A tudósító: Igen én vagyok Kutyabagorsról a tudósító.

Én: Van szerencsém! kedves tudósító ur, nincs valami újság?

A tudósító: (kitörő örömmel) A legpompásabb időben tetszett felhívni. Óriási szenzáció van!

Én: (hidegverrel és félszemen az új sajtótörvényre nézve) Halljuk!

A tudósító: Az itteni nagytakarékpénztárban a gyakornok elsikkasztott 200.000 koronát, aztán a levegőbe röpitette az egész takarékpénztárt. Erre haza futott és felakasztotta magát, de a kötél elszakadt, mire a csendőrök letartóztatták az urfit. Mit szólna hozzá szerkesztő ur?

Én: Semmit kérem. Ezt nem lehet közölni csak a jövő században.

A tudósító: (esodálkozva) Neeem? És miért nem?

Én: (minden oldalról sugnak.) Azért kérem, mert kártérítési pert fog indítani a takarékpénztár. Vélünk fizetési meg az egész elsikkasztott összeget. Kártérítést ad be ellenünk a kötélgáros, mert az ő kötelei alatt bizonyára nem szakadt még le egy öngyilkos sem. stb. Ezt kérem nem lehet. Valami mást kérek!

A tudósító: Mást? De nincs.

Én: Gondolkozzék egy kicsit.

A tudósító: Ha csak meg nem írják az urak, hogy egy asszony elevenen megnyuzott egy kecskét.

Én: (felesillan a szemem, örömmel) Nagyszerű!

Lássa ezt már meglehet írni. Tehát kérem tessék felelni a kérdéseimre. Hogy hívják?

A tudósító: Az asszonyt?

Én: Dehogyan kérem! Önt.

A tudósító: Engem?

Én: Igen, igen. És figyelmeztetem, hogy tudósítására fogadalmat kell tenni és a hamis tudósítást a sajtótörvény szigorúan bünteti.

A tudósító: (Kacag).

Én: (magamban.) Nem fogsz te még nevetni. (fenn) Tehát hogy hívják?

A tudósító: Tudósító István.

Én: (amint felel jegyzem.) Szokott-e alkohollal élni?

A tudósító: (kacag.) Nagyszerű! A vizet még a cipőmben sem szeretem.

Én: Be van oltva másodszor?

A tudósító: (gyanakodva) Viccelnek az urak?

Én: Kérem legyen szíves nem kérdezni, hanem csak felelni.

A tudósító: B. Be vagyok oltva!

Én: A boszniai annexióban részt vett?

A tudósító: (türelmetlenül.) Neeem.

A központ: (közbeszól.) Kérem végezni.

Én: Ne zavarjon nagysád! Tudósító ur, ott van még?

A tudósító: Itt. De kérem siessünk, mert nekem is dolgom van.

Én: Azonnal megleszünk. Tehát térjünk rá a kecskére. Hogy hívták az asszonyt, aki megnyuzta?

A tudósító: Iliszie Floare.

Én: Hány éves?

A tudósító: Honnan tudjam én? Elég ráncos az arca.

Én: Ráncos? Akkor helyes. A kecske hány éves volt? Nem volt fiatal kora?

A tudósító: Fiatalnak elég fiatal volt, mert még beszélni sem tudott, de lehet, hogy süketnéma volt, különben a szakála rég ki nőtt.

Én: Helyes. Milyen tisztséget viselt a többi kecskék közt?

A tudósító: Borzalom. SoK van még hátra?

Én: Kérem csak feleljen, annál hamarabb végzünk. Tehát milyen hivatalt viselt a kecske a többiek közt.

A tudósító: Semmijet. Közönséges legelő kecske volt.

Én: És kérem hol szokott legelni?

A tudósító: A legelőn. No ná! Majd a László király páholyban.

Én: Kérem hagyja ki a László király páholyt, mert Grósz Menyhért helyreigazítást fog kívánni. Maradjunk a kecskénél. Mivel nyuzta meg az asszonyt?

A tudósító: (idegesen.) Késsel.

Én: De milyen késsel?

A tudósító: Közönséges budli bicskával.

A központ: Kérem szükség van a vonalra, el veszem ha nem végeznek.

Én: Kérem nagysád ne zavarjon, mert ha bírás lesz a tudósítás, önt fogom a vádlottak padjára juttatni. Ott van még Tudósító ur?

A tudósító: Itt vagyok, de engedjék meg, hogy leköszönjek a tudósítói tisztségről.

Én: Ohó, nem addig a. Kérem mit esinált a kecske mikor nyuzták?

A tudósító: Hagyjanak nekem békét, hiszen

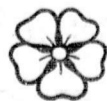
Győződjön meg róla, hogy a

Kolozsvári „Kristály” Gőzmosógyár

FEST TISZTIT MOS A LEGSZEBBEN.

Az ország több mint negyven nagyobb városában képviselve.

FONTOS! Nagyváradfi fiók: Zöldfa-utca. Weisz Bernáttal szemben.

engem akarnak az urak megnyuzni. Ez egyszerűen rémes. A fejem már széthasad.

Én: Kérem tessék most egy hidegvizes borogatást rakni a fejére.

A tudósító: Már meg van. Tehát mit akarnak még tudni az urak?

Én: Mit csinált a kecske mikor nyuzták?

A tudósító: Mit csinált? Hát mekegett!

Én: És az asszony mit mondott a nyuzáshoz?

A tudósító: Semmit.

Én: Ez nem válasz! Feleljen kérem! Milyen bőr volt, amit a kecskéről lehuzott az asszony és mikor kint volt a bőrből a kecske, mit szólt a nem várt változáshoz? Nem fázott?

A tudósító: Végem van. (leszédül a telefontól.)

Én: (visszaállítatom a kagylóhoz.) Kérem még egy perc. Mondja utánam.

A tudósító: (utánam mondja.) Én Tudósító István polgári becsületemre fogadom, hogy a hozzám intézett kérdésekre a valót és csakis a valót vallottam, abból semmit el nem hallgattam.

Én: Helyes! Köszönöm a tudósítást.

Ez a riport pénteken készült és szombaton újból felhívtuk a tudósítót, hogy a valóságról még egyszer meggyőződjünk, azonban már nem találtuk meg az illető urat. Kérdezősködésünk óta ugyanis minden telefoncsevegésre ideggörcsei voltak és kiért rajta az üldözési mánia, mire beszállították a szanatóriumba.

Igy készül ma a vidéki riport.

PLUTÓ.

U. i. Legközelebbi számunkban bizonytal helyre fogja igazítani ezt a cikket tudósítónk is, Ilisie Floare is, meg a kecske is.

Mikor a magánvádoló kivételt tesz a vádlottak között.

Érdekes megszüntető végzés.

Egy hatalmas bünpört érdekes indokok alapján szüntetett meg tegnap a nagyváradi királyi törvényszék büntető bírósága. Tizenegy vádlott volt a bünperben, mind a tizenegyen sikkasztás büntetével vádolva állottak a bíróság előtt.

Neumann György volt a feljelentő, akinek hatalmas sertésenyésztése volt Bihar-megyében. Tizenegy kondás ügyelt a legelő sertésekre felelősség mellett. Ha egy-egy sertés elhullott, jelentést kellett tenniük a gazdának.

Történt azonban, hogy őszre igen sok sertés eltűnt, nem tudtak beszámolni velük Neumann Györgynek. Az is megállapítást nyert, hogy azok az eltűnt sertések nem dögvészben hullottak el, hanem minden valószínűség szerint a kondások szépen eladták azokat, vagy más módon értékesítették.

Neumann György feljelentést tett a kondások ellen. A csendőrök megindították a nyomozást, amelynek az volt az eredménye, hogy mind a tizenegy ember ellen megindult az eljárás.

Neumann György azonban írásbeli nyilatkozatot tett, hogy a három fő sertésfelügyelőnek a megbüntetését nem kívánja, a többiekét azonban igen. Nem gondolt arra a perrendszerü következményre, hogy ha a vádat egy vádlott ellen elejti a magánvádoló, akkor az összes tettestársak ellen megszüntetendő az eljárás.

Mikor ezt a tegnapi tárgyaláson megtudta Neumann György, szerette volna visszaszívni a nyilatkozatát, de már késő volt.

A kir. ügyész ezen az alapon elejtette a vádat s a törvényszék büntető bírósága megszüntette az eljárást mind a tizenegy vádlott ellen.

A kismajtényi izgatók pere.

Befejezték a kihallgatásokat.

Szatmárról jelentik: A kismajtényi izgatók bünperében immár ítéletre került a sor.

A bünper folytatólagos tárgyalását az elnök reggel 9 órakor nyitotta meg. Elsőnek Donka János tanut szólítja elő az elnök, mire bejön egy 8 éves kis gyermek. Félénken mondja, hogy nem tud magyarul. Arra emlékezik, hogy a tanító azt mondta nekik, hogy délután fog érkezni a tanfelügyelő, akkorra öltözzenek fel tisztán.

Venyigei Sándor telekkönyvi betétszerkesztő azt vallja, hogy Kádár a falu háza előtt összeverődött embercsoportnak azt fejtette, hogy az oláhok többen vannak, mint a magyarok, hogy a magyarok butábbak, mert csak egy nyelven beszélnek.

Tankó Károly betétszerkesztő, szakbíró vallomásában ugyanezeket mondta az öreg Kádárról.

Ezzel a kihallgatásokat befejezték, mire délben az iratok felolvasására került a sor.

Dr. Fabó Zoltán királyi ügyész Tóth László, Bontya Romulus, Torszán János, Dánilla György és Suta László vádlottakkal szemben elejtette a vádat. A lefolytatott tárgyalás külsőségeiből — mondotta az ügyész vádbeszédében — a tájékozatlan idegen azt hihetné, hogy itt nemzetiségi, politikai ügyet tárgyalunk.

Ez tévedés és tiltakozik az ellen, hogy az ügynek ilyen tendenciát tulajdonítsanak. Közönséges büncselekmények, amikkel a vádlottak vádolva vannak és amelyekért büntetés jár, akármilyen nyelvű és nemzetiségű ember követi is el e cselekményeket.

Már azért sem lehet szó nemzetiségi perrel, mert a szereplők tulajdonképpen csak átvitt értelemben oláhok, hiszen *ott-hon mindnyájan magyarul beszélnek* és hogy a tárgyaláson oláhu vallottak, ez nem a vádlottak spontán megnyilatkozása, hanem felsőbb hatalmak műve. Ezek a felsőbb hatalmak vezetik biztos és felelőtlen távolból az egész hajdudorogi püspökség elleni mozgalmat.

A vádbeszéd délig tartott és utána az elnök szünetet rendelt s a tárgyalás folytatását délutánra halasztotta, a mikor a védőbeszédre került a sor.

VASÁRNAPI LEVELEK.

*

A friss és színes váradl életet nagyon nehéz irányítani. Nehéz megkapni, magunk felé indítani a nagy tömegeket, nehéz megkedveltetni az emberekkel a komoly igazságokat és művészi szépségeket. Annyi az ujság ezen a kis divatos szigeten, annyi a hazugság némely lapok hasábjain, hogy a városi publikum nem veszi komolyan a lapokat. Akár öreg ágyukat sütoget el, akár röppenő ötleteket kínál, egyformán azt hiszik, hogy az ujság csak tűzijátékot rendez az ő számukra.

Hát ez így nem jól van, sőt egyenesen az ujságok életébe kerülhet. (Van elég, amelyikért nem lesz kár.) Igaz, van még olyan hely, ahol hisznek az ujság szavában. A falu. Ha az ember kimegy falura, megdöbben, hogy milyen világosan emlékeznek ott az ujság minden mondatára.

Például a mult napokban itt járt egy előkelő fővárosi lap munkatársa. Valami kiseddóvodai szakoktatással kapcsolatos gyermekvédelmi akcióról irt őt hevenyészett sort. Az ügy egészen jelentéktelen volt s a pesti ur megszedült attól a három órás magyarázattól, amit az itteni akció egyik szürke tagja tartott előtte, mert „a dolog nem egészen úgy van” és a közlemény alkalmas a közönség félrevezetésére.

Tehát amit mi itt Váradon éjjel, izgalmas hajszak után leirunk, ami kerek frázis, politikai vagy irodalmi smonca, az a vidéken vésszen komoly, hitelt érdemlő gyöngysor. De itt a városban, ha úgy süt az igazság a lapban, mint a nap az égen, még sem veszik komolyan.

Nem hisznek a lapok irányító feladatában, nem hisznek a meggyőződés őszinteségében. Nagy kár, hogy a sajtó ennyire eljátszotta kisedd játékait, nagy szégyen, de nem olyan szégyen a sajtóra, mint a publikumra. Valamikor a 48-as időkben — mintha legendás kort evitene az ember — egy ujság, egyetlen sajtóorgánium az akkori fejletlenebb, szűkebb magyar nyelvvel, hitvány papírral, rossz betűezreddel hadba tudta szólitani az egész országot. Ma próbálná meg ezt akarmelyik nagy, százezres publicitással kérkedő napilap! . . .

Éppen idejében gondoltak a sajtó megcsendesítésére. Azonban azt csinálja meg egy ismeretlen kodifikátor, hogy alkosson olyan törvényeket, amelyek visszahozzák a sajtó nagy hitelét, mikor újra olyan szent lenne a meggyőződés, hogy vérbe tudnánk gázolni érte.

De az új sajtótörvény nincs áthatva a sajtó magasztos feladatától, kicsinyes magánjogi szempontokból regulázta meg az ujságokat, hiányzik belőle a sajtó közjogi szerepének elismerése. Néhol szinte védi a gonoszokat. Most még abban a büntetésben sem részesül egy sikkasztó, hogy a nagy nyilvánosság előtt hurcolják meg, ha a káro-

Nagyváradi Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság

Nagyváradi, Össi-tér.

Gazdasági gép-, eke- és keskenyvágyú vasutak gyára; vasszerkezetek, közlő-művek, gépjavitó-műhely, műszaki-iroda.

Telefon 340. sz.

sult félti mondjuk a jóhírnevét és inkább futni engedi a bűnöst, sem hogy megírják, hogy náluk sikkasztottak.

Ellenben nagyon örülünk annak a intézkedésnek, hogy nem szabad megírni rendőrségi nyomozás alatt álló eseteket! . . . Azt hisszük, hogy a közönség izlése már régen visszautasította az u. n. véres szenzációkat, rejtélyes rablásokat, rémes éjszakákat s más ilyen örületes régi riportter fogásokat. A gonosztevőkről s romantikus rosszról kevesebbet fog találni ezután a nyájas olvasó a lapokban, ami egyáltalán nem válik kárára. Több igazság, több őszinteség, több értékes meggyőződés fog a lapokba szorulni és talán több hiteles lesz ezután annak az újságnak, amelynek tiszta az etikája, tiszta a keze és a lelkiismerete. *Safyr.*

HUMOR.

*

A KIS ÜZLETEMBER.

Vilike: Jani bácsi, szerelmes maga az én Margit néniembe?

— Miért kérdezed?

Mert Margit azt mondta, adna érte tíz forintot, ha megtudná — hát én ezt a tíz forintot akarom megkeresni.

*

ŐSZINTE BESZÉD.

Az ezred kisebb harcászati gyakorlatot tartott. Az egyik század egy őrmester vezetésével különítményt küldött ki a képzelt ellenség felderítésére. Az őrmester tulságosan előre ment s belezuhant egy tavasi vizkiöntésbe. Helyzete meglehetősen veszélyes volt és hasztalan vergődött. Nem tudott az iszapból kivergődni Szerencsére egyik katona utólérte s hamarosan kivonszolta a szárazra. Az egyébként nyers és goromba őrmester szokatlanul nyájas hangon fordult a legényhez:

— Bravó, ez szép és bátor tett volt. Meg foglak jutalmazni ezért. Mondd meg mit kívánsz?

A legény pár percig elgondolkodott:

— Alássan jelentem — szolt végre — ha szabad kívánnom valamit, hát csak azt kérném, hogy ne tessék elmondani ebből egy szót sem a században. Mert ha megtudják, hát sohase bocsátják meg nekem, hogy kihúztam a vízből az őrmester urat.

*

MEGMAGYARÁZTA.

A faluba egy kuruzslószer ügynöke érkezik s vasárnap délelőtt a koresmában nagyban szaval a mindenre jó gyógyszerrel, amely kigyógyít mindenkit mindenféle nyavalyából.

— Igen uraim — mondja az ügynök — huszonöt esztendeje árulom már ezt a szert s e huszonöt esztendő alatt egyetlen egy esetben sem hallottam panaszt vagy kifogást ellene. Huszonöt év alatt ezren meg ezren vették meg és használták és senki sem panaszkodott. Mit jelent ez uraim?

Hátul az asztalnál megszólal egy hang:

— Hogy a halottak nem tudnak beszélni.

A KANÁLIS TITKA.

Izgalmas kutatás a kloákában. Hullaszag a Rákóczi-uton.

Tegnap délután a Rákóczi-ut végén öveket vert a járó-kelők lába. Az emberek valami szédítő büzt éreztek, a mi feltűnően hasonlított az oszlásnak indult holttest szagához. És tényleg! Az orvosok, akik arra jártak, határozottan megállapították, hogy ott a közelben egy, esetleg több temetetlen hulla gőzölgik ki ezt a borzalmas büzt.

Sokan azonnal hozzáfogtak, hogy megállapítsák: honnan jön a szag. A vasutállomástól a Gerliezy-utcaig minden kapualjba bepillantottak és az üres telkeken 10—15 ember futkosott. Ez alatt a büz mindjobban erősödött és terjedt a város felé.

Végre valaki megállapította, hogy a kanális nyílását fedő vaslap lyukai lehelik a romlott levegőt. Ekkor már több száz asszony és férfi tárgyalt, sugdosott a rémülettől halálsápadt arccal. Mindenki tudta, hogy a csatornában hulla erjed.

Telefonoztak a rendőrségre, ahonnan két detektív, három rendőr, Zenta a nyomozó kutya és a bünygyosztály egyik tisztviselője szállottak ki a színhelyre. A tömeg egyre nőtt. A villamos közlekedés is megakadt.

A rendőrtisztviselő kiadta a parancsot, hogy a fedőlapot emeljék fel. A mint a vaslemezt eltávolították az egész tömeg megtintorodott olyan átható, szuró hullaszag csapódott fel.

Két rendőr lassan leereszkedett a nyílásba. Pár pillanat múlva visszajöttek és jelentették, hogy a csatorna fenekén 6—8 kisebb faláda van, olyan, amilyenbe élesztőt szoktak csomagolni.

A tömeg összerendezte. A hullát tehát összedarabolták, faládákba zárták és úgy tüntették el. A rendőrtisztviselő is sápadtan adta ki a további parancsot.

— Kerítsenek egy kanálistisztítót!

A kanálistisztító előkerült és egyenkint hozta fel a ládákat, amelyet már vastagon belepelt a kanális szenny-iszapja. A büz most már tűrhetetlen volt. Csak Zenta esaholt és ugrált eszeveszetten a ládák körül. Kitűnő szimatjával megérezte a feloszlott hulla illatát.

A detektívek óvatosan, lassan feszítették fel az első doboz tetejét. Most már csak azt kellett megállapítani, hogy egy vagy több feldarabolt hullát rejtenek a ládák.

A tömeg szoros gyűrűt vont a kimérten dolgozó hatóság emberek köré és lélekzetet visszafogva leste a deszka felemelkedését.

Az első, amit megpillantottak, papiros, újságpapiros volt. Lassan, nehogy elszakadjon, bontotta ki a titkosrendőr az első darab papirost. Ezen még nem látszott vérnyom, mert alatta még több összegyűrt újság lap volt. Most már lázasan dolgoztak a detektívek. Egymásután hajigálták ki a papirost és es egyszerre telhördült az egyik:

— Élesztő!

Mert az volt. Közönséges élesztő. Valaki lopott hét láda élesztőt, nem tudott vele mit csinálni, beledobta a kanálisba. Ez okozta azt a különös illatot, ami mindenkiben azt a gondolatot ébresztette, hogy a csatornában

hulla van. Csak egy jó óra múlva oszlott szét a tömeg, de még késő délután is az a hír járta be a várost, hogy a kanálisban egy feldarabolt hullát talált a rendőrség.

..HIREK..

Szeretem

a bánatos szomorú embereket. Szeretem azokat, akiknek könny esillog a szemében és a hangjuk megremeget, ha beszélnek. A bánatos szomorú embereknek meleg a szívének és mindent átölel a lelkük. Ezek az emberek szeretnek hallgatni a maguk bajával, de órákig tudnak beszélni a mások fájdmáról. A könnyezők nagyon jó emberek.

Tegnap elém toppant az örök bánatok lovagja. Fekete ruhát, fekete nyakkendőt viselt, ugyanolyan botot tartott a kezében. Tudtam róla, hogy egyetlen, tizenhét éves fiát temette el egy héttel ezelőtt. Nem szolt semmit, csak leült és a fekete botjára támasztotta az állát.

— Mi járatban vagy te szomorú ember?

Lassan felemelte a fejét.

— Azon gondolkozom, hogy mivel tudnám megvigasztalni János barátomat.

— Mi a baja van János barátodnak te szomorú ember?

Kétségbeesetten válaszolt.

— Képzeld, elhagyta a menyasszonya!

— Ugyan-ugyan, hiszen jön többet vissza. Jánoshoz még visszamehet a menyasszonya, vagy talál másikat. De te, te szomorú ember, a fiad helyett nem találsz fiut.

Megesóválta a fejét és keserűen mosolygott.

— Az más! Az az én fájdmam. De János fájdmam . . . Képzeld el, az az ember futkos, mint a kiverő kutya. Éjszakákon keresztül nem alszik. Sir, egyre sir. Nem tud enni. Mindig azt a leányt emlegeti. Szegény János nagyon boldogtalan. Az életemet adnám, ha visszaadhatnám neki újra a menyasszonyát. Szegény János! . . . Mennyit szenved!

Már könnyes volt a szeme. Az arca elárulta, hogy amit mond, az igaz, az szívből jön.

— Hát te veled ki törődik? Ki adna csak egy pillanatot is az életéből, hogy véredet, lelked felét, egyetlen fiadat visszaadhassa? Ki könnyezett meg téged, te szomorú ember, amikor a temetőből visszatértél az üres lakásba. Sem szüleid, sem feleséged nincs! Most meg a fiad is itt hagyott. Az életerős, gyönyörű nagy fiad is meghalt.

Csöndesen válaszolt.

— Az más! . . . Az az én bánatom . . . De mi lesz szegény Jánossal? . . .

Felállt és szó nélkül elment. Talán a temetőbe, a fia sírjához?

Nem. Elment Jánost vigasztalni . . .

(h. l.)

* **Kinevezés.** A magyar kir. pénzügyminiszter Blau Salamon nagyváradi magyar kir. adóhivatali díjnokot ideiglenes minőségű adóhivatali gyakornokká a báni magyar kir. adóhivatalhoz kinevezte.

Uri fehérnemű, «FOWNES»
keztyű, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPO

— egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

*** Csoportvezetői értekezlet.** A Katholikus Népszövetség csoportvezetői ma vasárnap d. u. 4 órakor a Kath. Népszövetségi Otthon helyiségében értekezletet tartanak. Az értekezlet főbb tárgyai: A május 17-iki közgyűlés és multság előkészítése. A Népszövetség a Szent László ünnepélyen. A júniusi ünnepély és a nyári multság előkészítése. Állandó vigalmi bizottság alakítása. A Népszövetség és az új kerületi beosztás. A Népszövetség és a választójogi törvény. Az Otthon, a biztosító osztály, a hitelszövetkezet, a keresetnyszociálisták, a Kath. Népkönyvtár ügyei. A sajtóakció továbbfejlesztése. — A rendkívül fontos tárgyakra való tekintettel az összes csoportvezetők pontos megjelenését kéri az igazgatóság.

*** Elzárják a Mezey Mihály-utcát.** Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala közhírré teszi, hogy a Mezey Mihály-utcának az Arany-Sas vendéglőtől a Szacsyay-utca torkolatáig terjedő részét a városi villamos vasút által folyamatosan teendő vágányjavítási munkálatok miatt folyó hó 28-án reggel 6 órától kezdve 2 napon és 3 éjjelen keresztül elzárja s az itteni székérforgalmat beszünteti. Erről a közönséget azzal a hozzáadással értesíti, hogy a Szent László-térről a Rhédey-kert felé irányuló kocsiforgalom a Kapucinus-utca, innen pedig a Zárda-utca érintésével a Szacsyay-utca terelendő, amelynek végén a kocsik a Mezey Mihály-utca alsó részébe juthatnak, ahonnan aztán akadálytalanul tovább haladnak.

*** Az érmihályfalvi járásbíró-ság ügye.** Amilyen nagy lelkesedéssel indult meg az érmihályfalvi járásbíró-ság dolga, ép oly hűvös lett egyszerre a hangulat, mikor arról volt szó, hogy 200,000 koronát kell áldozni az új hivatalért. Micsém bizonyítja jobban a kedvtelenséget, mint az, hogy pár nappal ezelőtt az érmihályfalvi képviselőtestületi tagok közgyűlésre voltak összehívva és oly kevesen jelentek meg, hogy nem lehetett határozatot hozni. Pedig az oly nagyon óhajtott járásbíró-ság legfontosabb része az építkezéshez felveendő 200,000 korona megszavazása volt napirendre tűzve. A képviselőtestületet 28-ára újból összehívták. Valószínű, hogy ekkorra talán jobban meggondolják a dolgot és megjelennek annyian, hogy határozhatnak.

*** Szép akar lenni?** Akkor használja a Kriegner-féle szépítő-szereket, melyek hírnevesek az egész világon. A Kriegner-féle Akácia-erém 2—3 nap alatt minden szépség-hiányt, szeplőt, májfoltot, pattanást eltüntet, teljesen ártalmatlan. Fehériti, üdíti, simítja a bőrt, tehát szépít, fiatalít. Ára 2 korona. A Kriegner-féle Akácia-szappan kellemes illatú, tartós és üdítő hatása, ára 1 kor. Kriegner-féle Akácia-puder védi a bőrt a nap és szél befolyása ellen. Doboza 1 kor. Aki ezeket a kozmetikai szereket használja, annak nem kell vénüléstől tartania, szépségét megtartja a legmagasabb korig, kaphatók a gyógyszer-tárakban. Póztán küldi az egyedüli készítő: Kriegner gyógyszer-tár, Budapest, Kálvin-tér.

*** Tűzoltók gyakorlata.** Az önkéntes tűzoltókat felhívom, hogy ma, vasárnap délután 3 órakor a tűzoltó őrtanyán tartandó gyakorlaton posztó egyenruhában sisakkal és teljes felszereléssel pontosan jelenjenek meg Lukács Ödön, parancsnok.

*** Az ápolónők ünnepélye.** Az önkéntes ápolónői tanfolyam záró ünnepélye gen fényesnek ígérkezik. A városházán fél 12 órakor tartandó ünnepélyhez már nagyon sokan megígérték megjelenésüket, ugyszintén a bankettre szóló jegyüket is már töb-

ben megváltották. Akik még részt óhajtanak venni a banketten, sziveskedjenek jegyért dr. Szóke Ferenc központi segédorvoshoz fordulni. Dollinger tanár az esti 10 órás vonatral érkezett s a Pannoniában szállott meg. Szakkörökben nagy érdeklődéssel várják előadását.

*** A zágrábi érsek betegsége.** Zágrábról jelentik: Dr. Posilovics György érsek, aki tegnap töltötte be 80-ik évét, még mindig nagybeteg. Orvosai többször kimoszták az aggastyán főpap beteg veséjét, mire a láz valamivel alább hagyott és némileg szünetelt a fájdalmak is. Némi táplálékot is vett magához, de aludni nem tud. Mint-hogy vesebajához bronchitisz is járult, ki-zártnak tartják meggyógyulását, mert szive igen gyenge.

*** Ünnepély a főgimnáziumban.** Május 3-án délelőtt fél 11 órakor tartja a premontrei főgimnázium Eötvös Önképző-köre és Erkel-zene-köre közös évzáró disz-gyűlését. Az egész esztendőnek legkiemel-kezőbb mozzanata volt az ifjúságra nézve Eötvös József báró születésének 100-ik év-fordulója. A rendes munka során már le-rótta hódolatát a nagy költő szelleme előtt, de nyilvánosan is vallomást akar az ifjúság tenni arról, hogy nemcsak a nevét viseli az Önképzőkör a legideálisabb magyar költő és államférfiúnak, hanem valóban az ő szel-leme élte és lelkesíti az önképzés nehéz munkájában. A nagysikerűnek ígérkező ma-tiné belépő díja 1 korona lesz.

*** Esküvő.** Majzik Gábor posta- táv-irdai számellenőr tegnap délután 5 órakor tartotta esküvőjét Súlyom Erzsikével, Súlyom Gyula városi tisztviselő szép és ked-ves leányával a Szent László templomban. Az esketést dr. Lestyán Endre plébános vé-gezte, aki szép beszédet intézett az új párhoz.

*** Felhívás a nőkhöz!** Mindazon hölgyek, kik adnak valamit arra, hogy szép, tiszta legyen az arcuk, ne legyen szeplő-jük és pattanásaik, használják bizalommal a Kriegner-féle Akácia arckrém, pudert és szappant. Ezen világhírű kozmetikai szerek bámulatos gyorsan tüntetik el a különféle arctisztatlanságot és meglepően finomítják, üdítik, szépítik a bőrt. 1 tégely Kriegner-féle Akácia-erém 2 korona, puder 1 kor., szappan 1 kor., a gyógyszer-tárakban és drogériákban, de csak Kriegner-félét fogadjunk el. Póztán mindenrendelést azonnal teljesít az egyedüli készítő Kriegner gyógyszer-tár Budapest, Kálvin tér.

*** Hatósági mézszárszék.** Ma reg-gel hatósági mézszárszék lesz felállítva a Teleky-utca külső végén. A marhahús kilo-grammja 80 fillér lesz. — A hatósági méz-szárszék után nyomban jöhet a hatósági lisztesbolt és péküzlet is. Másképp nem lehet azt a rettenő elemiszert uszortát leküzdeni, mely most a városban a háztartásokat meg-nyomorítja s a közönség kizsárolásából akar meg nem engedett haszonhoz jutni.

*** Katholikus Tisztviselők szer-vezkedése.** A XII. Országos Katholikus Nagygyűlés szociális szakosztályában Zichy Sáfalné grófnő, a katholikus tisztviselőnők és női kereskedelmi alkalmazottak Országos Szövetségének elnöke a vidéki szervezetek lé-tésítése érdekében határozati javaslatot ter-jesztett elő, amelynek értelmében a nagy-gyűlés kimondta, hogy a vidéki szervezetek létesítését szükségesnek tartja és ebben a tárgyban a püspöki karhoz felir. Az Ország-

gos Katholikus Szövetség e határozat végre-hajtásaként a hercegprimáshoz, mint a püs-pöki kar fejéhez és valamennyi egyházmegye főpásztorához felterjesztést intézett, hogy a mozgalomra a lelkeskedő papság figyelmét hívják fel.

*** Zarándoklat Lourdesba.** A „Peregrinus“ zarándoklat rendező bizottság ez évi augusztus havában nagyszabású zarándoklatot rendez Lourdesba. A zarándoklat Schweicz legszebb pontjait érinti s így az abban résztvevők, a magasztos célon kívül, tanulságos és élvezetes is lesz. Különvontan utaznak a résztvevők. A zarándoklat 14 napot vesz igénybe. Részletes programot küld a „Peregrinus“ kiadóhivatala, Budapest, I. Ke-lenhegyi-ut 47.

*** Az anyakönyv. hivatalból.** A nagyvárad állami anyakönyvi hivatalnál ápril 19-től 25-ig a következő bejegyzések történtek:

Eljegyzések: Pivó Károly — Rác Erzsébet. Kovács Lajos — Ijés Klára. Szűcs Mihály — Bajó Juliánna. Turbucz Mihály — Szalárdi Zsuzsanna. Moise Miklós — Gallovics Erzsébet. Bóné Lajos — Lázár Anna. Herse Emánuel — Grünberger Etelka. Balogh Sándor — Kiss Juliánna. Braum Zélig — Kaufmann Fani. Szalai József — Kóródi Erzsébet. Batka Sándor — Nagy Karolina. Brener Aladár — Groszmann He-léna. Kertész Jakab — Weisz Léni. Flascher László — Fischer Aranka. Grünwald Bernát — Wilkesz Aranka. Popa Athanász — Tomele Julia. Boka Ödön — Ráduly Mária. Kohn Bertalan — Engler Malvin. Nacsádi Imre — Korbucz Mária.

Házasságok. Szászi Dániel ref. — Szána Piroska gk. Vasadi Imre ref. — Rác Julia ref. Fisch Albert izr. — Ungár Róza izr. Orosz Sándor rk. — Györy Erzsébet rk. Ardeleán Valér gkel. — Pap Katalin gkel. Héderváry Lajos rk. — Haj-ner Mária rk. Kovács László rk. — Pet-rovicz Julia rk. — Majzik Gábor rk. — Súlyom Erzsébet rk.

Halálozások. Zvacka István 20 hóna-pos, Glück Sándor 7 hónapos, Szabó László 4 hónapos, Vig Zsigmond 19 éves, Meszner Matild 19 éves, Ritter Izidorné 35 éves, Dul János 7 hónapos, Neumann Márkuszné 43 éves, Tajai István 41 éves, Weisz Náthánné 66 éves, Bernát Jánosné 27 éves, Tolnai Margit 9 hónapos, Kásás Sándor 42 éves, Czeizler Salamon 70 éves, Király Sarolta 3 éves, Papp György 18 éves, Kecskés János 65 éves, Kóródi Károly 56 éves.

Születés bejegyeztetett 38.

*** Barényi Béla meghalt.** A késő éjjeli órákban kapjuk az értesítést, hogy Barényi Béla volt püspökségi főkertész meghalt. Pár évvel ezelőtt szél érte s aszt-matikus baja erősen sodorta a sir felé. Mind-össze hatvanhat éves volt s három évtizeden át élvezte Nagyvárad közönsége ennek a nem minnaennapi embernek kiváló izlését. Virágokat, illatozó parkokat hagyott maga után. A legszebb emlékek.

*** Magy. Kir. Szab. Osztálysors-játék.** Mai lapunk hirdetési rovatában meg-jelent a Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték hirdetése, mellyel a közönség tudomására adatik, hogy a XXXIV. sorsjáték I-ső osz-tályára vonatkozó sorsjegyek, már eladásra kerültek. A XXXIV. sorsjáték játékterve ugyanaz maradt, mint eddig és pedig az el-adásra kerülő 110,000 sorsjegyből 55,000 darab sorsjegy 14,459,000 korona nyeremény-nel sorsoltatik ki.

MODERN LOVAGIASSÁG.

— Meghalok magáért, Jolika!

— Csak előbb kössön a javamra egy jó élet-tisztosítási szerződést.

Törekvés csapatával s 4 órakerül a sor a NAC—Egyetértés bajnoki mérkőzésére. Pénztárnítás délután fél 2 órakerül, igazolt klubtagok kedvezményben részesülnek, helyek pedig a tribünön és fentartott helyen fél helyarat fizetnek.

SZÍNHÁZ

Hei műsor.

Vasárnap délután: Matyólakodalom; este Bóském. (Kisbérletszünet Bemutató.)

Hétfő: Bóském.

Kedd: Bóském.

Szerda: Bóském.

Csütörtök délután: Liliomfi. (Ifjúsági előadás); este: Bóském.

A Matyólakodalom. Ugyiszólván közvetlenül a bemutató után kupa ma, vasárnap délután Garamszeghy Sándor pompás falusi történetét, a Matyólakodalmat a színház délutáni közönsége, amely meleg érdeklődést tanúsít az előadás iránt. A pénztárnál oly nagy a kereslet ennek az előadásnak a jegyei iránt, hogy a Matyólakodalom vasárnap délután előreláthatólag táblás ház előtt kerül színre.

Ifjúsági előadás. E hét csütörtökén ifjúsági előadást tart a színház, amely alkalommal Szigligeti Ede Liliomfija kerül színre.

IRODALOM

Az **Élet** című szépirodalmi hetilap április 26-iki számában folytatja a „Fehér hegedű” című novelláját Kassák Lajos; ezenkívül találunk még novellát Pásztor Józseftől és Szederkényi Annától; költeményeket pedig Csura Miklós, Franyó Zoltán és Komáromi János írtak. Cikket olvashatunk Olaszország külpolitikájáról, az abbáziai értekezlettel kapcsolatban; Ferenc József mátkaságáról, továbbá a „Virágnylás és rügyfakadás”-ról. Ezenkívül a rendes heti rovatok és illusztrációk élénkítik e kitünően szerkesztett hetilap legújabb számát, Szerkeszti: Pethő Sándor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Damjanich-utca 50. Előfizetési ár félévre 10 korona, a Tiszántul előfizetői részére 8 korona.

A **„Vasárnapi Ujság”** április 26-iki száma általános szenzációt keltő képek egész tömegét közli a külügyminiszterek abbáziai találkozásáról, a Lánchíd ujjáépítéséről, a **Sárga kabát** vigszínházi előadásáról, a Nemzeti Múzeum római emlékeiről, a sátoraljaujhelyi állami pince megnyitásáról a debreceni vasuti tüzről, stb. Szépirodalmi olvasmányok: **Katka** Margit megkapó érdekességű regénye, **Erdős Renée** verse, **Goda Géza** novellája, **Gineverné Györy Ilona** londoni cikke, **Lagerlöf Zelma** regénye, stb. Egyéb közlemények: aviatikai újdonságok, aktuális képek s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.)

Diszitő művészet. Az Orsz. M. Kir. Iparművészeti Iskola szerkesztésében, a Magyar Földrajzi Intézet kiadásában ez év elején új folyóirat indult meg a Diszitő Művészet. Zászlaján nem csekélyebb célokat olvashatunk, mint a magyar formanyelv jövőjének kialakítása, felszabáditása mindazoknak,

akik idegen divatlapok és mintatárak rabszolgáivá szegődtek. Munkára kíván szoktatni, izlésre nevelni, előkészíti a kenyérkereseti és a művészi pályákra és az izléses otthon tanácsadója. Ha akkor némi kétkedéssel fogadtuk talán ezt a programot, most helyt kell adnunk a teljes elismerés hangján. A most megjelent áprilisi szám 12 monogramtérvet, 60 fehérhímzés reprodukcióját és egyéb rajzokat, továbbá 8 színes műmellékletet tartalmaz. A kézimunkázóknak legtöbbet és hétényen a laphoz mellékelt közvetlenül (levasalással) másolható 16 részletrajz nyújt, Undi Mariska néhány eredeti rajzával. Undi Mariska a fehérhímzésről írott cikkében megismertet bennünket a lapos és domboru, a Madeira- és Richelieu-hímzéssel, továbbá a kiskunfélegyházai, nyitrai, pozsonyi és hétényei fehérhímzéssel. Szó van továbbá a bőr pácolásáról és sok tanulságot nyújt „Az izlés iskolája” is. A finom kivitelű, izléses folyóirat prospektusát vagy megtekintésre mutatóvényszámát szívesen küldi a kiadóhivatal. (Budapest, V., Rudolf-tér. 6.) A folyóirat előfizetési ára félévre (5 szám) 7 kor. 50 fill. Megrendelhető minden könyvkereskedőnél.

„NYILTÉR”

Reisz Miksa

butorgyára BÉKÉSCSABA NAGYVÁRAD,

Rákóczi-ut 14. szám.

Üzemünket tetemesen kibővítettük, ennek folytán elismert elsőrendű készítményeinket — minden versenyt kizáró olcsó árban szállíthatjuk.

TELEFON: 9—04. SZ.

Ertesítés!

Midőn a t. elárusító és fogyasztó közönség szíves tudomására hozzuk, hogy az

eredeti tölt sü barna

Dréher-féle

Excelsior-tápsör

mely íz, zamat és táperőben utólérhetetlen, most került forgalomba, egyszersmind a sörszeszon beálltával bátrak vagyunk b. figyelmüket arra felhívni, hogy

eredeti Dréher-féle márciusi palacksörnek

csak az tekinthető, melynek

palackja és dugója

védjegyünkkel van ellátva.

Tisztelettel Bognár és Szántó.

Magánvizsgálatokra polgári, női kereskedelmi és felső fiu kereskedelmi iskolákhoz

lellesség mellett, igen ju anyos árban mindenkit 3—4 hónap alatt sikerrel elkészít az általános elismert

Donát-féle kereskedelmi magántanfolyam.

Levélbeli felszólításra készséggel nyújt felvilágosítást

Donát M. Károly, Szabadság-u. 3.

EGYESÜLETEK

A protestáns jótékony egyesület gyűlése. A protestáns jótékony egyesület 1914. évi május hó 3-án délután 4 és fél órakerül választmányi, 5 órakerül rendes évi közgyűlést tart a ref. tanítónőképző intézet dísztermében. A közgyűlés tárgyai: 1. Számadások betérjesztése. 2. Folyó évi költségvetés. 3. Folyó ügyek.

TÁVIRÁTOK

A király állapota javult.

Bécs, ápril 25.

(Saját tudósítónktól.) A király ma egésznap feun volt. Elvégezte rendes napi munkáját csak a délutáni sötája maradt el. Este felé fáradtságról panaszkodott, ami érthető is, mert az előző éjszaka nagy részét álmatlanul töltötte. Erőbeli állapota, hangulala és étvágya kielégítő.

Megmérgezte magát egy volt képviselő.

Marosvásárhely, ápr. 26.

(Saját tud.) Fenyvesi Soma volt képviselő ma hajnalban veronállal megmérgezte magát. A képviselőt gyógyíthatatlan betegsége kergette a halálba.

Pegoudnak szabad repülni.

München, április 25.

Hosszas huza-vona után a rendőrség engedte Pegoud látványos repülését. Május 2-án és 3-án fogja magát prodokálni a buchheimi repülőtéren.

KÖZGAZDASÁG

A pénzügyi piacról.

A tőzsdét nagy üzletlenség jellemzi, amely a börzéken régtől fogva gazdasági körökben is súlyos panaszra adott okot, a legutóbbi napokban nagyobb élénkségnek adott helyet az értéktőzsde, a fordulatnak azonban csak kevesen örülhetnek, amennyiben egy megrogzött klikknek tagjai nem adják föl a reményt, hogy mindig akad valami, ami a tőzsde türethetetlen helyzetét meghosszabbítja és csak újabb táplálékot ad a pénzügyi bonyodalmak fölélesztésére. Ilyenek pld. Őfelségének, a királynak egészségi állapota, majd pedig az Amerikai Unió és Mexikó között fellobbant háborús viszony.

Nyugati pénzügyi piacokon mind emellett pénzbőség mutatkozik, főképp Berlinben, ahol a magánkamatláb 2 és egynolcad százalékra szállott alá. Nálunk a nyílt piacon alig találunk nagyobb szabású kínálatokat, a szűkséglet szintén minimális, ami abban is kifejezést nyer, hogy a jegybanknál a visszafizetések lényegesen meghaladják a benyújtások összegét.

A bécsi piacon az utóbbi napokon némi könnyebbülés mutatkozik, ami az osztrák postatakarékpénztárnak a bankok részére való nagyobb összegű átutalásainak tudható be.

Londonban a pénzügyi irányzata a husvéti ünnepek óta megjavult, úgy szintén az Angol bank státusa, a magánkamatláb 17/80/0.

A mai kamattételek Budapesten a következők:

Első bécsi váltó 3 1/2%
Első budapesti váltó 3 3/4%
Középbankok 4%
Tárcaváltók 4 1/2%—5%

Gabona üzlet.

Buza áprilisra	12.95
Buza májusra	12.88
Buza októberre	11.69
Rozs áprilisra	10.63
Rozs októberre	9.07
Zab áprilisra	8.16
Zab októberre	7.92
Tengeri májusra	6.88
Tengeri júliusra	7.04

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	799.50
Osztrák hitelrészvény	610.—
4%-os koronajáradék	80.50
Osztr. magy. államv.	699.50
Jelzálogbank	406.50
Leszámitoló és pénzváltó	502.—
Hazai bank	278.—

Magyar bank	486.—
Keresk. bank	3650.—
Rimamurányi	646.50
Salgótarjáni kőszén	695.—
M. Alt. Kőszénbánya	1040.—
Közuti vasut	619.50
Városi villamos	315.—
Adria	605.—
Atlantika	—

A szerkesztésért felelős:

D. KRÜGER ALADÁR.

A PEREGRINUS záradoklat rendező bizottság 1914. aug. 20. án R. Kövei Viktor vezetése alatt

zarándok - hűlönvonalat indít

LOURDES-be

Svájc és Szavoján át, Einsiedeln, Luzern, Genf, Paray le Moniai érintésével, 14 napi utazási tartammal.

Árak teljes ellátással: I. oszt. 540 K, II. oszt. 420 K, III. oszt. 255 K. Részletes programot kívánatra küld a

Peregrinus kiadóhivatala

Budapest, I., Kelenhegyi-ut 47.

761--1914 végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Nagyváradi városi kir. járásbírósnak 1914. évi VIII. 1094. számú végzése következtében F. h/r Márton javára 24 korona s jár. erejéig fogatosított kielé. évi végrehajtás útján lefoglalt és 64068 kor. 30 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: csődleltár 1—3322 térel alatt felvett árak és követelések stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek Nagyváradon Kossuth Lajos-utca 7 szám alatt leendő megtartására 1914. évi április hó 28-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felajánlották és azokra ki-elégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyváradon, 1914. évi április hó 6. napján.

Várnai Henrik,
kir. bir. végrehajtó.

Eladó

1 kazal lucerna

a várostól 10 percrenyire.

Czim: a kiadóhivatalban.

6—1914. k. l. szám.

Hirdetmény.

A város tulajdonát képező «Apoló» bérházban egy III. emeleti 6 szobás utca-takás előszoba, hall, fürdő, cselétszoba s egyéb mellékhelyiségekkel, a földszinten egy nagyobb s 4 kisebb üzlethelyiség, az alagsorban és félemeleten 4 nagy világos műhely helyiség s raktár 1914. évi május hó 1-ől, esetleg június 1-től kezdődőleg bérbeadó.

Érdeklődők a helyiségeket a helyszínen hétköznap reggel 8 órától este 6-ig megtekinthetik. — A bérlet feltételei alulírott tanácsnoknál (Városháza II. em. 30. sz. ajtó) a hivatalos órák alatt megtudhatók. — Telephon szám 108.

Nagyvárád, 1914. április 25

Eleméry Ferencz,
tanácsnok.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyvárád, Bémer-ter.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelhet és eeknek megőrzésére a legmesszebb menő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár

BLUM ZSIGMOND ÉS VILMOS

elsőrangu nap- és esőernyő különlegességek áruháza

(Körös oldal.)

Nagyvárád.

(Lévay-palota.)

Nagy választék elegáns sétatobokban.

Javításokat és áthuzásokat jutányosan eszközölünk.

Szolid árak!

Figyelmes kiszolgálás!

Ha nincs meglegedve szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármiképp. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szűd, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkali és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Legmegbízhatóbb, legbiztosabb nyaraltatás.

A nagyérdemű közönség b. figyelmébe ajánlom, hogy úgy helyben, mint nagyszalontai fiókküzletemben szörmeárukat, téli öltönyöket, függönyöket, szőnyegetek stb.

nyaraltatás

végzett csakis nálam és fiókküzletemben méltóztassanak elhelyezni, hol kívánatra mindenkor felmutatható legyen, a nyaraltakat tisztán kezelve, gondozva és kijavítva annak idején hazaszállítatom. A raktáram és üzletem a károk ellen biztosítva van azért kérem a nagyérdemű közönség szíves bizalmát. Tisztelettel:

Zimányi András német szücs

Telefon 824. sz. Körös-u. 47. (Saját ház.) Telefon 824. sz.

Kevés pénzért sok mindent vásárolhat, és pedig:

női harisnyák, párja 30 fillértől, selyem harisnyáig
férfi zokni " 28 " zokniig
gyermek harisnya kötött 20 fillértől. Női férfi fehérneműek zsebkendők, ridikülök pénzerszények, ernyők igen olcsó árért. Himzés valódi klópli csipkék.

Férfi gallér darabja 10 fillér,

csak míg a készlet tart. Vidéki rendelések utánvét, viszont eladóknak engedmény, meg nem felelőért a pénzt visszaadjuk.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke nagyérdemű közönségének szíves tudomására hozni, hogy Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő

műköszörűldét nyitottam.

Elvállalok mindennemű borotvák, kések, ollók, hajvágógépek, husorlógépek, ló- és juhnyírógépek javítását és köszörlését. Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi illatszerek, fej- és arcápoló piperezsereket, mindennemű acélárakat, ugymint borotvát, ollót, hajnyírógépet, tyukszemvágó, papír-, zseb- és tolkést valamint az összes fodrászati cikkeket. A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Ágoston műköszörűs

Első nagyváradai cementipar.

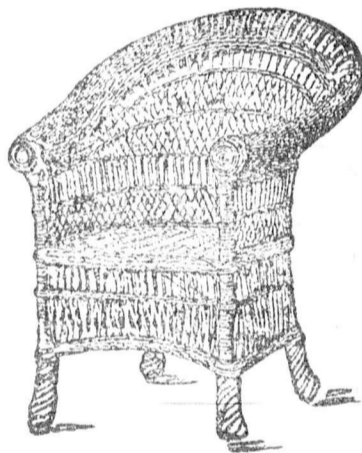
Készítünk granitó, terazzo, műkő és minden e szakmába vágó munkálatokat, házi csatornázásokat a városi mérnöki hivatal előírása szerint, személyes felügyelettel. Kívánatra angol closet berendezéseket a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett a leglelküsemertesebb és legmesszebb menő jótállás mellett készítenek. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

NUTTA JAKAB

cement és betonművek vállalata.
Szaniszló-utca 67. szám. (Saját ház.)

Simon Lajos

kosárfonodája
Vizvezeték-utca 37. szám alatt.

Utazó és ruhás kosarak raktáron vannak.

ELVÁLLAL: mindennemű ezen szakmába vágó munkát fonnott butorokat bármiféle kivitelben méltányos árakban számítok.

PETRY ÁRPÁD

órás és látszerész

Tarsoly és Risztó-cég mellett.

Amateur fényképészeti cikkek és felszerelések raktára. Legnagyobb látszerészeti üzlet. Orvosi rendeletre is a legjobb és legolcsóbb kiszolgálás.

Helyi és vidéki telefon 181. sz.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9.
Széchenyi-tér 2. szám.
Rimanóczy palotával szemben.

Kéveköttél 15 Klg. nehéz ezre K 10-50

Hajó és vasuti ponyvák hibásfelirat miattolcsón kiárusítatnak.

Zsák (hektoliteres) lenből 1 K-tól feljebb.

HAUSCHILD ALBERT kötélgyártó.
BUDAPEST, Károly-körut 15. sz.

Alapított 1838. Alapított 1838.

Kérjen mintát és árjegyzéket.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

10886—1914. sz.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala, mint I. fokú iparhatóság közhírré teszi, hogy a Horváth Emánuel Pável-utcai zálogkölcson üzletében a lejárt és meg nem hosszabbított, illetve ki nem váltott zálogtárgyak f. év május hó 6-ik napján, d. e. 9 órakor kezdődő nyilvános árverésben elfognak adadni. Ezen árverésről az érdekelt elzálogosítók oly figyelemmel értesítetnek, hogy az árverés alá kerülő tárgyak tételezszámai a rendőrkapitányi hivatal hirdetési tábláján, valamint a zálogüzletben kifüggesztett jegyzékből megtudhatók.

Nagyvárad, 1914. április 21.

Jánosy,
rendőrfőkapitány h.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy papi és civil ruha tökéletességét áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelmé legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalemra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel
VAJNOVSZKY KÁROLY
papi- és polgári szabó,
Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kálvaria-utcán egy üres telek eladó.

Dusafalva községben mintegy 300 kis hold

legelő

bérbeadó. Értekezhetni: a

Polgári Takarékpénztár r. t.-nál
Nagyváradon. Telefon 11-95. sz.

Uj élővirágüzlet!!

Tudomására adom a mélyen tisztelt közönségnek, hogy helyben, Nagy Sándor-utca 1. szám alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

virágüzletet

nyitottam. — Szakismereteimet külföldi élővirág kötészeti iskolában nyertem. Továbbá több külföldi nagyobb városokban és fürdőhelyeken mint első virágkötő és üzletvezető működtem, úgy, hogy a nagybeesű közönség legkényesebb ízlését is ki fogom elégíthetni. **Menyasszonyi csokrokat**, valamint **koszorúkat** a legszebb kivitelben olcsó árban készítek. A nagyra-beesült közönség szíves pártfogását kérve vagyok teljes tisztelettel:

MIMOSA virágüzlet tulajdonosnője
Nagy Sándor-utca 1. sz.

Uj élővirágüzlet!!

Építő és építettő urak figyelmébe!

Ablakok és ajtók

üvegezve és felvasalva bármilyen méretben és mennyiségben kaphatók mérték szerint, és megrendelhetők

Bájer Aladár asztalosnál

Nagyvárad, Bethlen-utca 36. sz.
(Ezelőtt Kiskörös-utca.)

Jangyon
ADUNK HASZNÁLATRA
MŰVESZI KIVITELŰ TŰZ ÉS BETÖRÉSMENTES ÚJ PANEEL
TAKAREKPERSELYT BÁRKINEK
Tíz
PESTMEGYEI TAKAREKPENZIÁR
BUDAPEST, IV. KÖTŐ-UTCA 8.

Szőlőmoly ellen az egyedüli biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsl-palota.)

Legrégibb és legmegbízhatóbb nyaralási vállalat!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni e célra épült és fővárosi mintára berendezett

molykár elleni megóvó és biztosító vállalatomra.

!

Elfogadok nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szőrme árukat, függönyöket, szőnyegeket stb. Azokat saját műhelyemben kijavítva, hiba nélkül szolgáltatom vissza. Kivánatra azokért érte küldök. Az üzlet tűz és betörés ellen biztosítva van.

!

Becsés pártfogását kérve maradok kiváló tisztelettel:

ZBORAY GYULA

szücs üzlete

Fő-utca 7. szám. Telefon 947. szám.
Telep Körös-utca 32. sz. (Saját ház.)

Műszaki harisnyakötőde

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfiszabó cég után.)

KÉSZIT új férfi fuszéklit és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejeléseket s javításokat, valamint azsur- és muslin-harisnyákat, kivágot cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőz mindenkit a harisnyák jószágáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Márknál szerzi be.

Sok időt és oldatot takarít meg az, aki összes permetezőgépeit

„TEMPUS”

permeszórócsóval szereli fel.

Fele idő alatt képes védekezni, s így munkájának sikere biztosabb!

Ára K

18.

Ára K

18.

Négy napi munka után ez a költség megtérül!

Egyedüli beszerzési forrás a

„Borászati Lapok” szerkesztőse,

Budapest, IX., Üllői-ut 25 II. 11.

Kérjünk és fogyasszunk mindenütt

Nagyváradai sört!

mert szín, íz és maláta-tartalom tekintetében a legelső gyárak termékeivel vetekszk és amellett olcsóbb.

Rendeléseket már 10 üvegtől kezdve a városi raktár házhoz szállít. Állandó vevők ingyen jeget kapnak.

Nagyváradai Sörgyár Részv.-Társaság

Gyári telefon 439. Városi raktár (Nagypiacz-tér), telefon 471.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeltes szolgáltat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

vilámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (**XXXIV. sorsjáték**) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása **1914. május hó 20. és 22-én** tartatik meg. A huzások a **Magy Kir. Lottó-jövedéki Igazgatóság, mint állami ellenőrző hatóság,** és királyi közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1914. évi április hó 26-án. **Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.**
Tolnay. Hazay.

BUTORVEVŐKNEK FONTOS!!

TELEFON 11-81.**TONK EMIL butorraktára**

NAGYVARAD, Rákóczi-ut 13., szembe az új Apolló-épülettel.

Nagy raktár elsőrendű háló-, ebédlő és uriszobákból, Teljes hálósobák 340 kor.-tól feljebb.

Vas és rézbutorok még rövid ideig nagy engedménnyel kiárusítatnak.

TELEFON 11-81.

Elsőrendű kárpitos műhely saját vezetésem alatt.

SAVOY-SZÁLLODA

BUDAPEST, VIII.,
József-körut 16.

Modern szálloda újonnan berendezve, légfűtés, hideg és meleg víz minden szobában, lift éjjel-nappal.

RENDES SZIDOR tulajdonos személyes vezetése alatt.

EGYÁGYAS szobák 3 koronától, KÉTÁGYAS szobák 5 koronától fűtés, világítás és kiszolgálással. A szobák feltétlen tiszták.

Hosszabb tartózkodásnál engedmény.

Ujonnan bevezetett **PENSIO**-rendszer, napi ellátás 4 koronáért. **HAVI SZOBÁK 30 KORONÁÉRT.**
NAPI HAROMSZORI ÉTKEZÉS.

Új sörraktár!

Van szerencsénk szives tudomására hozni, hogy

Kristály műjéggyárunk

Új sörraktár!

üzletkörét telepünkön **Gilányi-utca 5/7. szám** alatt sör nagybani elárúsításával bővítettük ki. A sörszükségleteknél levő különböző igények kielégíthetősére átvettük a már **30** évtizedek óta fennálló jó hírnévről és jóminőségű söréről ismert **Czell-Kolozs-Monostori sörgyárának képviselőjét.** Ezen sörgyár által termelt söröket már **március 1-től** hoztuk forgalomba úgy hordós, mint tisztán lefejtett állapotban, palackokban a legjutányosabb árak mellett. Egyidejűleg tisztelettel értesítjük a t. fogyasztóközönséget, hogy

„Kristály” műjéggyárunkat

teljesen átalakítva, ismét üzembe helyeztük, és azt már ezután egész éven át üzembe tartjuk. Házhoz szállítunk vízvezetési vízből előállított kristálytisza **műjeget** jutányos árak mellett. **Havi béret** rendszerre előjegyzések elfogadtnak. Nagyobb fogyasztóknak kedvezményes árt számítunk. A t. jégfogyasztó közönséget pontos és gyors kiszolgálásunkról biztosítva. Beccses pártfogást kérve vagyunk kiváló tisztelettel

Telefon szám **398.****Szanditz és Társa**Telefon szám **398.****Kristály műjéggyár és sörkereskedelmi b. t.**

Javításmentes lefödések és falburkolások

Eternit

PALABÓL

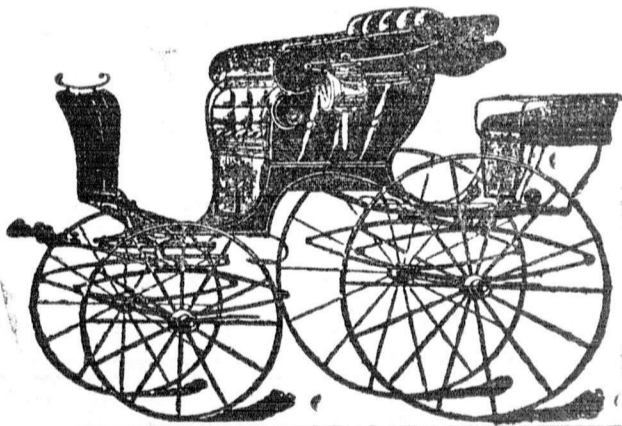
Csak akkor valódi ha minden lapon az **Eternit** törvényileg védett szövevény dombornyomásban látható.

ETERNIT-MŰVEK
HATSCHÉK LAJOS
BUDAPEST
VI. ANDRÁSSY-UT. 33.
GYÁR: NYERGESUTÁLU

KERJEN
MINTÁT ÉS ÁRJEGYZÉKET.

Elárusítók:

Nagyváradon: Mezei Lajos és Társa,
Rosinger és Társa.
Bihardiószegen: Fischer és Wollner.
Pocsajon: Ohlbaum és Moser.

Standary György

kocsigyáros, volt es. és kir. gyógykovács,
Lakatos-utca 10. szám.
Telefon: 866.

Készülékcsik és átalakítottak mindig nagy választékban kaphatók. Kívánatra rajzok után is készítik a legmodernebb kivitelben.

Alapítattott 1861-ben.

Telefon 458.

Alapítattott 1861-ben.

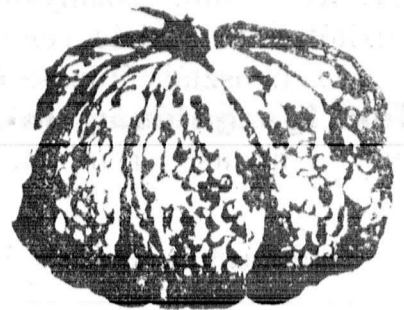
Wallerstein Ferenc Utódai
Daniberg és Waldner
BUTOR nagyáruháza
Nagyvárad, Zöldfa-utca.

Sikerült egy nagy Szlavoniai fabutorgyár egyedüli elárusítását megkapnunk, miáltal abban a helyzetben vagyunk, hogy szállíthatunk 1 világos modern hálószobát toilettel, csiszolt tükörrel 440 K.-ért. 1 világos modern fényezett hálószobát toilettel, csiszolt tükörrel 480 kor. árban.

TELEFON: 650

Alapítattott 1850-ben.

Alapítattott 1850-ben.

Van szerencsém a nagyérdemű gazdaközönségnek ajánlani **legkitünőbb**

vetőmagvaimat.

Valódi, eredeti, kitüntetett takarmány répa-fajokat, valódi oberndorfi kerek sárga. Mamuth óriás vörös. Eckendorfi, olajbogyó, palack alakú. Ideál.

Allamilag vizsgált arankamentes **magyar lucerna,** stiriai vörös lóhere.

Pázsit diszfü-vegyülék, angol perje, muhar, bükköny, paprika-köles, kendermag, kék mák.

Gazdálkodók és kereskedő urak figyelmét felhívom **jutányos áramra,** nagyban.

Legjobb konykakerti virág-magvak és gumók.

Brixeni kristály azorin peronospora ellen a legbiztosabb szer 100 liter vízbe 250 gramm 80 fillér.

Sirius-Növény-Tápsó 60 fillér.

Dell'Ortó Károly

Nagyvárad, Szent László-tér.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesíték.

Képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

FIGYELEM!!!

Vajnovszky Ferencz

uri- és női cipész-üzlete,
Nagyvárad, Szaniszló-utca 55. szám.

Mérlék utáni rendeléseket és javításokat olcsón, gyorsan és pontosan készít.

Lovagló, disz és strapa csizmák

minden kivitelben. Vidéki rendelésnél elegendő egy használt cipő beküldése.

Meghívásra azonnal megjelenek.